

คู่มือการประชุมสภาเทศบาลตำบลทุ่งทอง

ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2568

งานกิจการสภา

เทศบาลตำบลทุ่งทอง อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

www.tungtong.go.th

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานสรุปสาระสำคัญการประชุมสภาท้องถิ่นฉบับนี้เป็นการสรุปสาระสำคัญในการประชุมสภาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทุ่งทอง โดยอ้างอิงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 จัดทำโดยงานงานกิจการสภา สำนักปลัด เทศบาลตำบลทุ่งทอง เพื่อใช้ประโยชน์แก่ผู้บริหารเทศบาลตำบลทุ่งทอง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลทุ่งทอง พนักงานเทศบาลผู้ปฏิบัติงานกิจการสภา และประชาชนผู้สนใจทั่วไป ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะอำนวยประโยชน์แก่การปฏิบัติราชการต่อไป

งานกิจการสภา สำนักปลัด

ผู้จัดทำ

สารบัญ

สารบัญ	หน้า
1. การประชุมสภาครั้งแรก	1
1.1 กำหนดระยะเวลาการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก	1
1.2 ผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว	2
1.3 สรุปขั้นตอนการเลือกประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว	2
2. การเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการสภาท้องถิ่น	3
3. การประชุมสภาท้องถิ่น	5
4. การเสนอญัตติ	5
5. งบประมาณ	6
6. การอภิปราย	6
7. การลงมติ	6
8. กระทำถาม	7
9. คณะกรรมการสภาท้องถิ่น	8
10. การรักษาความสงบเรียบร้อย	9
11. การแถลงนโยบาย	9
12. บทเฉพาะกาล	9
13. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2565)	10
14. พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขถึงฉบับที่ 14 พ.ศ. ๒๕62	43

สรุปสาระสำคัญการประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาท้องถิ่น เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ข้อ 5 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง กำหนดให้ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบ และให้มีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

เมื่อมีปัญหาโต้แย้งการปฏิบัติตามระเบียบ หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบ ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัย และใช้บังคับไปพลางก่อน แล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นนำข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ใช้บังคับได้เฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานพฤติการณ์ดังกล่าวต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณา สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้เสนอต่อนายอำเภอเพื่อพิจารณาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้ใช้บังคับได้เฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้รายงานพฤติการณ์ดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อเสนอปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณา

1. การประชุมสภาครั้งแรก

1.1 กำหนดระยะเวลาการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก (ข้อ 6)

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ข้อ 6 กำหนดว่า ภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนแล้ว กรณีเทศบาลผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นได้มาประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก ภายในระยะเวลาที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ซึ่งตามมาตรา 24 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 ประกอบข้อ 6 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 กำหนดให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนแล้ว

สิ่งที่ต้องทำในการประชุมสภาครั้งแรก คือ

1. ปฏิญาณตนในที่ประชุม
2. เลือกประธานสภาท้องถิ่น
3. เลือกรองประธานสภาท้องถิ่น
4. เลือกเลขาธิการสภาท้องถิ่น
5. กำหนดสมัยประชุมสามัญของปีนั้น และกำหนดสมัยประชุมสามัญแรกของปีถัดไป

1.2 ผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว

ตามระเบียบฯ ข้อ 7 ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก กำหนดให้มีผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราวดังนี้

1.2.1 ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว

ให้สมาชิกสภาที่มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว แต่หากผู้มีคุณสมบัติตาม (1) ไม่ยอมทำหน้าที่ให้ผู้มีอายุสูงสุดรองลงมาทำหน้าที่แทน และในกรณีที่สมาชิกสภาที่มีอายุสูงสุดเท่ากันมากกว่า 1 คน ให้ใช้วิธีจับสลาก

- หน้าที่ประธานสภาชั่วคราว

1. นำสมาชิกกล่าวคำปฏิญาณตน
2. ดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น
3. รายงานผลการเลือกตั้งประธานสภาท้องถิ่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ภายใน 7

วัน นับแต่วันที่สภาลงมติ

- การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาชั่วคราว

การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาชั่วคราวนั้น กำหนดให้พ้นจากตำแหน่งในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาล

1.2.2 เลขาธิการสภาท้องถิ่นชั่วคราว

ให้ปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขาธิการสภาท้องถิ่นในครั้งนั้น

1.3 สรุปขั้นตอนปฏิบัติในการเลือกประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว ตามข้อ 7 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

1. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเปิดประชุมสภาท้องถิ่นแล้วให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขาธิการสภาท้องถิ่นชั่วคราว เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมฯ เป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ 7 วรรคหนึ่ง)

2. หากสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดไม่รับเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว ให้เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดรองลงมาตามลำดับซึ่งอยู่ในที่ประชุมฯ เป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ 7 วรรคหนึ่ง)

3. กรณีที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุสูงสุดมากกว่า 1 คน ให้ใช้วิธีจับฉลาก (ข้อ 7 วรรคสอง)

4. วิธีการจับฉลากเลือกประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ 7 วรรคสาม)

5. ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวทำหน้าที่ประธานที่ประชุม น.สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิญาณตน และดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น

2. การเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการท้องถิ่น

สรุปขั้นตอนการเลือกประธานสภาท้องถิ่น ตามข้อ 8 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

1. วิธีการเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ 8 วรรคหนึ่ง)

1.1 ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งซึ่งตนเห็นว่าสมควรให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น

1.2 การเสนอชื่อต้องมีสมาชิกสภาฯ รับรองไม่น้อยกว่า 2 คน โดยให้สมาชิกสภาฯ แต่ละคนมีสิทธิรับรองได้เพียงครั้งเดียว (สมาชิก 1 คน เสนอได้ 1 ชื่อ สมาชิกแต่ละคนเสนอได้ทุกคนไม่จำกัดจำนวน)

1.3 วิธีการเสนอชื่อและการรับรอง ให้นำความในข้อ 39 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

2. วิธีการลงคะแนน (ข้อ 8 วรรคหนึ่ง)

2.1 ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นลงคะแนนเลือกประธานสภาท้องถิ่น จากชื่อที่ได้รับการเสนอและรับรองแล้ว โดยวิธีเขียนชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้ที่ถูกเสนอชื่อคนละ 1 ชื่อ

2.2 ให้ประธานที่ประชุมเชิญสมาชิกสภาฯ ไม่น้อยกว่า 2 คน ช่วยตรวจนับคะแนน

2.3 ตรวจนับคะแนนแล้ว ให้ประธานที่ประชุม ประกาศคะแนนต่อที่ประชุมสภาฯ

2.4 ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น

2.5 ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันหลายคนให้เลือกใหม่เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด โดยใช้วิธีเดิม

2.6 ถ้าผลการเลือกใหม่ปรากฏว่ายังมีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลากเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน

2.7 วิธีการจับฉลากให้ประธานที่ประชุมดำเนินการให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันตกลงกันเสียก่อนว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง หากตกลงกันไม่ได้ให้ประธานที่ประชุมจับสลากว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง แล้วให้จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกันตามจำนวนเท่ากับจำนวนผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน โดยเขียนข้อความว่า “ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น” เพียงบัตรเดียว นอกนั้นเขียนข้อความว่า “ไม่ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น”

3. การแต่งตั้งและการเริ่มปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ 9)

การเลือกประธานสภาท้องถิ่นในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณี ดำเนินการแต่งตั้งทันทีเมื่อการเลือกประธานสภาท้องถิ่นแล้วเสร็จ และให้ประธานสภาท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุมสภาท้องถิ่นในครั้งต่อไป

4. การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ 10 (2))

สำหรับเทศบาล เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาล

5. การเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ 11 วรรคหนึ่ง)

5.1 เมื่อมีประธานสภาท้องถิ่นแล้ว ให้สภาท้องถิ่นเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น

5.2 วิธีการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ 12 วรรคหนึ่ง)

ให้นำความในข้อ 8 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

6. การเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น (ข้อ 11 วรรคหนึ่ง) (ข้อ 13)

6.1 วิธีการเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น ให้นำความในข้อ 8 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

6.2 การเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกจากพนักงานหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นคนหนึ่ง เป็นเลขานุการสภาท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อสภาท้องถิ่น (ข้อ 18 วรรคหนึ่ง)

6.3 เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นแล้ว ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราวพ้นจากตำแหน่ง

6.4 อำนาจหน้าที่ของเลขานุการสภาท้องถิ่น (ข้อ 19 อนุ (1) ถึง (9))

6.5 ในการประชุมสภาท้องถิ่น ถ้าไม่มีเลขานุการสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือข้าราชการหรือพนักงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นคนหนึ่ง เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาท้องถิ่นเฉพาะในการประชุมคราวนั้น โดยนำความในข้อ 13 ข้อ 26 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนเลือกให้กระทำโดยวิธียกมือ (ข้อ 19 วรรคสอง)

7. ในการเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่น ถ้ามีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเพียงตำแหน่งละหนึ่งคน ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก (ข้อ 14)

8. กรณีตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุของสภาท้องถิ่น (ข้อ 15)

ให้สภาท้องถิ่นเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่นแล้วแต่กรณีแทนตำแหน่งที่ว่าง ดังนี้

(1) กรณีประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

(2) กรณีเลขานุการสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างในการประชุมสภาท้องถิ่นที่มีขึ้นคราวแรกนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

(3) ให้ประธานที่ประชุมในคราวประชุมสภาท้องถิ่นที่มีการเลือกประธานสภาท้องถิ่น และเป็นผู้ดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น รายงานผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน 7 วัน นับแต่วันเลือก และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งประธานสภาท้องถิ่นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ 15 วรรคสอง)

9. อำนาจหน้าที่ประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ 16)

10. อำนาจหน้าที่รองประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ 17)

9. การกำหนดการประชุมสมัยสามัญประจำปีแต่ละสมัย (ข้อ 11 (2))

ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในที่ประชุมเกี่ยวกับการประชุมสมัยสามัญ ดังนี้

(1) ให้สภาเทศบาลกำหนดว่าการประชุมสมัยสามัญประจำปีแต่ละสมัย ในปีนั้นจะเริ่มเมื่อใดแต่ละสมัยในปีนั้นมีกำหนดกี่วัน กับให้กำหนดวันเริ่มประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไปและมีกำหนดกี่วัน

การกำหนดสมัยประชุมและวันประชุมให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนด (ข้อ 11 วรรคสอง)

11. การรายงานผลการเล็กรองประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ 11 วรรคสาม)

ให้ประธานสภาท้องถิ่นรายงานผลการเล็กรองประธานสภาท้องถิ่น ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือก

3. การประชุมสภาท้องถิ่น หมวด 2 ข้อ 20 ถึง ข้อ 36

3.1 ประเภทของการประชุมสภาท้องถิ่น (ข้อ 20)

3.2 การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี (ข้อ 21)

3.3 การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น (ข้อ 22)

3.4 การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุม (ข้อ 23)

3.5 การส่งระเบียบวาระการประชุม (ข้อ 24)

3.6 การตรวจสอบองค์ประชุม การลงชื่อเข้าประชุม การเลื่อนการประชุม (ข้อ 25)

3.7 กรณีไม่มีประธานสภาท้องถิ่น และรองประธานสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ในที่ประชุม หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ (ข้อ 26 วรรคหนึ่ง)

3.8 กรณีประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น ไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ (ข้อ 26 วรรคสอง)

3.9 การจัดระเบียบวาระการประชุม (ข้อ 27)

3.10 การดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ (ข้อ 28)

3.11 การสั่งปิดประชุมของประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ 29)

3.12 การสั่งหยุดพักการประชุมสภาท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ 30)

3.13 การประชุมลับ (ข้อ 31)

3.14 การประชุมสภาท้องถิ่นเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติของสมาชิกสภาท้องถิ่น (ข้อ 32)

3.15 รายงานการประชุมสภาท้องถิ่น (ข้อ 33 – ข้อ 35)

3.16 การเปิดสมัยประชุมวิสามัญ (ข้อ 36)

4. การเสนอญัตติ

4.1 ญัตติมี 2 ประเภท (ข้อ 37) คือ

1) ญัตติเกี่ยวกับกิจการสภาท้องถิ่น และ

2) ญัตติร่างข้อบัญญัติ

- 4.2 การเสนอญัตติ (ข้อ 38 - ข้อ 39)
- 4.3 การบรรจุญัตติของประธานสภา (ข้อ 40)
- 4.4 ข้อห้ามในการเสนอญัตติ (ข้อ 41 - ข้อ 42)
- 4.5 ร่างข้อบัญญัติ (ข้อ 43)
- 4.5 ร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน (ข้อ 44)
- 4.6 การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ (ข้อ 45) (ข้อ 47)
- 4.7 ค ออนุมัติหรือไม่อนุมัติร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ 46)
- 4.8 กรณีสภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณ (ข้อ 48) (ข้อ 53)
- 4.9 ญัตติร่างข้อบัญญัติที่สภาท้องถิ่นลงมติรับหลักการแล้ว (ข้อ 49 - ข้อ 52)
- 4.10 ญัตติขอให้สภาท้องถิ่นมีมติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง (ข้อ 54)
- 4.11 การขอถอนญัตติหรือคำแปรญัตติ (ข้อ 55 - ข้อ 56)
- 4.12 การตกไปของญัตติกรณีสภาท้องถิ่นครบวาระหรือมีการยุบสภาท้องถิ่น (ข้อ 57)

5. งบประมาณ

- 5.1 ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณ (ข้อ 58)
- 5.2 การแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณ (ข้อ 59)
- 5.3 ข้อห้ามการแปรญัตติ (ข้อ 60 - ข้อ 61)
- 5.4 การเสนอญัตติขอให้ปิดอภิปรายเพื่อลงมติ (ข้อ 62)

6. การอภิปราย

- 6.1 การกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมสภา (ข้อ 63)
- 6.2 การปิดอภิปราย (ข้อ 65)
- 6.3 การเตือนให้สมาชิกสภาท้องถิ่นให้รักษาระเบียบการประชุมของประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ 66)
- 6.4 หลักเกณฑ์การอภิปราย (ข้อ 67 - ข้อ 72)

7. การลงมติ

- 7.1 การออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติ (ข้อ 73)
- 7.2 การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย (ข้อ 74)
- 7.3 การเสนอญัตติขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับ (ข้อ 75)
- 7.4 การตรวจสอบองค์ประชุมก่อนลงมติ (ข้อ 76)
- 7.5 สิทธิในการออกเสียงลงคะแนน (ข้อ 77)
- 7.6 ลำดับการลงมติ (ข้อ 78)
- 7.7 การแยกประเด็นออกให้ลงมติเป็นตอน ๆ (ข้อ 79)
- 7.8 การสอบถามความเห็นที่ประชุมในเรื่องที่เสนอของประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ 80)
- 7.9 หลักเกณฑ์การลงคะแนนเสียง (ข้อ 82)

7.10 การปฏิบัติเมื่อการนับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว (ข้อ 81)

7.11 การลงมติกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นถูกกล่าวหาว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย (ข้อ 83)

7.12 การนับคะแนนเสียง (ข้อ 84 – ข้อ 86)

8. กระทุ้งถาม (หมวด 7 ข้อ 87 ถึง ข้อ 102)

8.1 ความหมายและประเภทกระทุ้ง

กระทุ้งถาม คือ คำถามซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น

กระทุ้งถามมี 2 ประเภท คือ

- 1) กระทุ้งถามทั่วไป
- 2) กระทุ้งถามด่วน

8.2 หลักเกณฑ์การตั้งกระทุ้งถาม

- 1) แต่ละกระทุ้งที่ผู้ตั้งและซักถามได้เพียงคนเดียว
- 2) ในการประชุมครั้งหนึ่ง คนหนึ่งตั้งได้ 1 กระทุ้ง ยกเว้นประธานสภาท้องถิ่นอนุญาต
- 3) ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม 8 ประการ ดังนี้

- (1) มีความเชิงประชด เสียดสี หรือแกล้งกล่าวใส่ร้าย
- (2) เคลือบคลุม หรือเข้าใจยาก
- (3) ในเรื่องที่ได้อตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ หรือที่ตกไป
- (4) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทุ้งถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน
- (5) เพื่อให้ออกความเห็น
- (6) ในปัญหาข้อกฎหมาย
- (7) ในเรื่องไม่เป็นสาระสำคัญ
- (8) เพื่อทราบกิจการส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ราชการ

4) ทำเป็นหนังสือ (แนบท้ายระเบียบ) และยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น เพื่อเสนอล่วงหน้า และให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งกระทุ้งให้ผู้บริหารเตรียมตอบ พร้อมบรรจุเข้าระเบียบวาระภายใน 7 วัน นับแต่ส่งกระทุ้งให้ผู้บริหารท้องถิ่น

8.3 กระทุ้งถามด่วน

1) กระทุ้งถามด่วนต้องเป็นเรื่องเกี่ยวประโยชน์สำคัญหรือเหตุฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วนกระทบประชาชนอย่างร้ายแรงที่จะต้องรีบชี้แจง และดำเนินการโดยทันที

2) ประธานสภาท้องถิ่นต้องรีบส่งให้ผู้บริหารเตรียมตอบ พร้อมกับกำหนดเวลาตามความสำคัญและความสนใจของประชาชน

3) ประธานสภาท้องถิ่นต้องอนุญาตให้ถามกระทุ้งถามด่วนก่อน (ตามลำดับ)

4) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทุ้งซักถามได้อีก 3 ครั้ง

8.4 การสิ้นสุดผลของกระทู้ถาม

1) การถอนกระทู้ถาม

- (1) ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนเมื่อใดก็ได้และห้ามผู้นั้นยื่นกระทู้ถามในเรื่องนั้นอีก
- (2) ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม/ไม่อยู่เมื่อถึงระเบียบวาระให้ถือว่าถอนกระทู้ถามนั้น

2) กระทู้ถามตกไป เมื่อสมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง ให้ถือว่ากระทู้ถามตกไป

8.5 การตอบกระทู้ถาม

1) ผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของทางราชการ โดยต้องให้สภาท้องถิ่นทราบภายใน 7 วัน

2) ผู้บริหารท้องถิ่นขอเลื่อนการตอบได้ และขอให้ที่ประชุมโดยต้องชี้แจงเหตุผลพร้อมกำหนดเวลาที่จะตอบ หากนานเกินไป (สภาท้องถิ่นมีสิทธิกำหนดเวลาให้ตอบได้)

8.6 กระทู้ที่ยังไม่ตอบระงับไป

- 1) ครบวาระสภาท้องถิ่น
- 2) ยุบสภาท้องถิ่น
- 3) ปิดสมัยประชุม
- 4) ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

9. คณะกรรมการสภาท้องถิ่น (หมวด 8 ข้อ 103 ถึง ข้อ 116)

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นมี 2 ประเภท คือ

- 1) คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น มีจำนวน 3 - 7 คน
- 2) คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น มีจำนวน 3 - 7 คน

การตั้งคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล นายกเทศมนตรีมีสิทธิเสนอชื่อผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการวิสามัญได้ไม่เกิน 1 ใน 4 ของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด

9.1 หน้าที่ของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการสภาท้องถิ่น มีหน้าที่กระทำการกิจการหรือพิจารณาสอบสวนเรื่องใดๆ อันอยู่ในกิจการของสภาท้องถิ่น แล้วรายงานต่อสภาท้องถิ่น สภาท้องถิ่นอาจแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณากิจการของสภาท้องถิ่นเป็นกรณีพิเศษ

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นสามารถตั้งคณะอนุกรรมการสภาท้องถิ่นได้ตามสมควร

9.2 การเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

1) การเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นก็ได้

2) ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่า 2 คน ส่วนกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

3) การเสนอชื่อให้เสนอได้โดยไม่จำกัดจำนวน เว้นแต่ที่ประชุมมีมติเป็นอย่างอื่น

4) สภาท้องถิ่นมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นคณะกรรมการสภาท้องถิ่นชุดต่าง ๆ ตามความจำเป็นแก่กิจการในหน้าที่ของสภาท้องถิ่น ดังนี้

- (1) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
- (2) คณะกรรมการแปรญัตติร่างข้อบัญญัติ
- (3) คณะกรรมการอื่น ๆ ตามที่สภาท้องถิ่นเห็นสมควร

9.3 การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นจะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- 1) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาท้องถิ่น
- 2) ตาย
- 3) สมาชิกสภาของสมาชิกสภาท้องถิ่นของผู้นั้นสิ้นสุดลง
- 4) เลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่นขึ้นใหม่ หรืองานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง
- 5) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากหน้าที่

10. การรักษาความสงบเรียบร้อย (หมวด 9 ข้อ 117 ถึง ข้อ 122)

11. การแถลงนโยบาย

- 11.1 การขอแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นของผู้บริหารท้องถิ่น (ข้อ 123)
- 11.2 การซักถามและการอภิปรายของสมาชิกสภาท้องถิ่น (ข้อ 124)
- 11.3 สิทธิอภิปรายตอบข้อซักถามหรือข้อคัดค้านของผู้บริหารท้องถิ่น (ข้อ 125)
- 11.4 หลักเกณฑ์การอภิปราย (ข้อ 126)

12. บทเฉพาะกาล (ข้อ 127 – ข้อ 132)

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
(แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2565)

**ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
(แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕)**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

(๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

(๓) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล (ฉบับที่ ๒) ๒๕๐๓

(๔) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล (ฉบับที่ ๓) ๒๕๒๙

(๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล (ฉบับที่ ๔) ๒๕๓๕

(๖) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล (ฉบับที่ ๕) ๒๕๔๒

(๗) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล (ฉบับที่ ๖) ๒๕๔๓

(๘) ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘

(๙) ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

(๑๐) ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๒๗ ง ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๔

^๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๑๒๓ ง ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

“รองผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรี และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกเทศมนตรี

“ประธานสภาท้องถิ่น” หมายความว่า ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเทศบาล และประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“รองประธานสภาท้องถิ่น” หมายความว่า รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“สมาชิกสภาท้องถิ่น” หมายความว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“เลขานุการสภาท้องถิ่น” หมายความว่า เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการสภาเทศบาล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

“ข้อบัญญัติ” หมายความว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

“ข้อบัญญัติงบประมาณ” หมายความว่า ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สำหรับเทศบาล

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

เมื่อมีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อน แล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นนำข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ใช้บังคับได้เฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานพฤติการณ์ดังกล่าวต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้เสนอต่อนายอำเภอเพื่อพิจารณาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้ใช้บังคับได้เฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้รายงานพฤติการณ์ดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อเสนอปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณา

หมวด ๑

ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการสภาท้องถิ่น

ข้อ ๖ ภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล นายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลต้องกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นได้มาประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกภายในระยะเวลาที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนด

ข้อ ๗ ในการประชุมสภาท้องถิ่นตามข้อ ๖ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาล และนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล เปิดประชุมสภาท้องถิ่นแล้ว ให้ปลัดองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราว โดยให้เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นคราวนั้นเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว หากสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดไม่รับเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว ให้เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดรองลงมาตามลำดับซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นคราวนั้นเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว เพื่อทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมนำสมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น

ในกรณีที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุสูงสุดมากกว่าหนึ่งคน ให้ใช้วิธีจับสลาก

วิธีจับสลากเลือกประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล นายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการให้คนที่มียุสูงสุดเท่ากันตกลงกันเสียก่อนว่าจะให้คนใดเป็นคนจับสลากก่อนหลัง หากตกลงกันไม่ได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอจับสลาก ว่าคนใดจะเป็นคนจับสลากก่อน แล้วให้จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกัน มีจำนวนเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีอายุสูงสุดเท่ากัน โดยเขียนข้อความว่า “ได้เป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว” เพียงบัตรเดียว นอกนั้นเขียนข้อความว่า “ไม่ได้เป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว”

ข้อ ๘ วิธีเลือกประธานสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งซึ่งตนเห็นว่าสมควรให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่าสองคน เว้นแต่สภาท้องถิ่นใดมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่ต่ำกว่าแปดคนให้มีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองหนึ่งคน โดยให้สมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ละคนมีสิทธิรับรองได้เพียงครั้งเดียว ชื่อที่เสนอไม่จำกัดจำนวน และให้สมาชิกสภาท้องถิ่นลงคะแนนเลือกผู้ที่ถูกเสนอชื่อคนหนึ่ง โดยวิธีเขียนหมายเลขประจำตัวของผู้ที่ถูกเสนอชื่อ เมื่อตรวจนับแล้วให้ประธานที่ประชุมประกาศคะแนนต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันหลายคนให้เลือกใหม่เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดนั้นโดยใช้วิธีเดิม ถ้าผลการเลือกใหม่ปรากฏว่ายังมีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลากเฉพาะผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน

ให้ผู้ที่ถูกเสนอชื่อได้รับหมายเลขประจำตัวเพื่อใช้ในการลงคะแนนเลือกด้วยวิธีจับสลาก โดยให้ผู้ที่ถูกเสนอชื่อตกลงกันว่าจะให้คนใดเป็นคนจับสลากก่อนหลัง แล้วให้จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกันมีจำนวนเท่ากับจำนวนผู้ที่ถูกเสนอชื่อ โดยเขียนหมายเลขประจำตัวตามลำดับให้ครบตามจำนวนผู้ที่ถูกเสนอชื่อหากตกลงกันไม่ได้ให้ประธานที่ประชุมจับสลากว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง

ให้ประธานที่ประชุมประกาศหมายเลขประจำตัวของผู้ที่ถูกเสนอชื่อตามลำดับหมายเลข

ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นลงคะแนนเลือกผู้ที่ถูกเสนอชื่อ โดยวิธีเขียนหมายเลขประจำตัวผู้ที่ถูกเสนอชื่อลงในบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกัน ใส่ซอง แล้วนำซองใส่ลงในที่ที่จัดไว้ด้วยตนเองต่อหน้าประธานที่ประชุม

วิธีการเสนอชื่อและการรับรองตามวรรคหนึ่งให้นำความในข้อ ๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ประธานที่ประชุมเชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าสองคนช่วยตรวจนับคะแนน

วิธีจับสลากตามวรรคหนึ่งให้ประธานที่ประชุมดำเนินการให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันตกลงกันเสียก่อนว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง หากตกลงกันไม่ได้ให้ประธานที่ประชุมจับสลากว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง แล้วให้จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกันตามจำนวนเท่ากับจำนวนผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน โดยเขียนข้อความว่า “ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น” เพียงบัตรเดียว นอกนั้นเขียนข้อความว่า “ไม่ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น”

^๓ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^๔ ข้อ ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๙ ในกรณีการเลือกประธานสภาท้องถิ่นในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกตามข้อ ๖ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ดำเนินการแต่งตั้งทันทีเมื่อการเลือกประธานสภาท้องถิ่นแล้วเสร็จ และให้ประธานสภาท้องถิ่นที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุมสภาท้องถิ่นในครั้งนั้นต่อไป

ข้อ ๑๐ ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเสร็จแล้ว

(๒) สำหรับเทศบาล เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาล

(๓) สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อนายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๑๑ เมื่อมีประธานสภาท้องถิ่นแล้ว ให้สภาท้องถิ่นเลื่อกองประธานสภาท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น และให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในที่ประชุมเกี่ยวกับการประชุมสามัญสามัญ ดังนี้

(๑) สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้สภาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีของแต่ละสมัย และวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไป

(๒) สำหรับเทศบาล ให้สภาเทศบาลกำหนดว่าการประชุมสามัญสามัญประจำปีแต่ละสมัย ในปีนั้นจะเริ่มเมื่อใด แต่ละสมัยในปีนั้นมีการกำหนดกี่วัน กับให้กำหนดวันเริ่มประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไปและมีกำหนดกี่วัน

(๓) สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดว่าปีนั้นจะมีสมัยประชุมสามัญประจำปีกี่สมัย แต่ละสมัยในปีนั้นจะเริ่มเมื่อใด แต่ละสมัยในปีนั้นมีการกำหนดกี่วัน กับให้กำหนดวันเริ่มประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไปและมีกำหนดกี่วัน

การกำหนดสมัยประชุมและวันประชุมให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนด

ให้ประธานสภาท้องถิ่นรายงานผลการเลื่อกองประธานสภาท้องถิ่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล และนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือก

ข้อ ๑๒ วิธีเลื่อกองประธานสภาท้องถิ่น ให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้สภาท้องถิ่นได้มีรองประธานสภาท้องถิ่นได้มากกว่าหนึ่งคน ให้เลื่อกองประธานสภาท้องถิ่นคนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลื่อกองประธานสภาท้องถิ่นในลำดับถัดไปที่ละคนจนกว่าจะครบตามจำนวนที่พึงมี

ข้อ ๑๓ วิธีเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นแล้ว ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราวพ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๑๔ ในการเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่น ถ้ามีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเพียงตำแหน่งละหนึ่งคน ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

^๔ ข้อ ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^๖ ข้อ ๑๑ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^๗ ข้อ ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^๘ ข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๑๕ เมื่อประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุของสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณีแทนตำแหน่งที่ว่าง ดังนี้

(๑) กรณีประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

(๒) กรณีเลขานุการสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างในการประชุมสภาท้องถิ่นที่มีขึ้นคราวแรกนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

ให้ประธานที่ประชุมในคราวประชุมสภาท้องถิ่นที่มีการเลือกประธานสภาท้องถิ่น และเป็นผู้ดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น รายงานผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล และนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือก และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับเทศบาล หรือนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณีแต่งตั้งประธานสภาท้องถิ่นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่น

ข้อ ๑๖ ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินกิจการของสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด

(๒) เป็นประธานของที่ประชุมสภาท้องถิ่น เว้นแต่ในขณะที่ยกเลิกการปฏิบัติหน้าที่หรือคัดค้านญัตติในที่ประชุมสภาท้องถิ่น

(๓) บังคับบัญชาการงานในสภาท้องถิ่น

(๔) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาท้องถิ่น

(๕) เป็นผู้แทนสภาท้องถิ่นในกิจการภายนอก

(๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๑๗ รองประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ช่วยประธานสภาท้องถิ่นในกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภาท้องถิ่น หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

ในกรณีไม่มีประธานสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาท้องถิ่น โดยให้นำความในข้อ ๒๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีที่สภาท้องถิ่นใดมีรองประธานสภาท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งคน ให้รองประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาท้องถิ่นตามลำดับ

ข้อ ๑๘ ให้สภาท้องถิ่นเลือกพนักงานหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นคนหนึ่ง เป็นเลขานุการสภาท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อสภาท้องถิ่น

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้หมายความถึงปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น

^๙ ข้อ ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^{๑๐} ข้อ ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๑๘/๑ เลขานุการสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาท้องถิ่น
- (๓) ครบอายุของสภาท้องถิ่น
- (๔) มีการยุบสภาท้องถิ่น
- (๕) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อประธานสภาท้องถิ่นรับหนังสือลาออกจากเลขานุการสภาท้องถิ่นแล้ว ให้เสนอสภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๑๙ เลขานุการสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) แจ้งนัดประชุมสภาท้องถิ่นตามคำสั่งของประธานสภาท้องถิ่น
- (๒) ชี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หนังสือสั่งการ หรือแนวทางปฏิบัติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น
- (๓) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นจัดทำระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่น
- (๔) เชิญประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวปฏิบัติหน้าที่
- (๕) จัดทำรายงานการประชุมสภาท้องถิ่น
- (๖) เก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร หรือเอกสารของสภาท้องถิ่น แต่จะเปิดเผยได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภาท้องถิ่น
- (๗) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- (๘) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสภาท้องถิ่น
- (๙) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือกระทำการอื่นตามที่ประธานสภาท้องถิ่น

มอบหมาย

ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งใด ถ้าไม่มีเลขานุการสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือพนักงานหรือข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาท้องถิ่นเฉพาะในการประชุมคราวนั้น โดยให้นำความในข้อ ๑๓ และข้อ ๒๖ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนเลือกให้กระทำด้วยวิธีการยกมือขึ้นพ้นศีรษะ

หมวด ๒

การประชุม

ข้อ ๒๐ นอกจากการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกตามข้อ ๖ แล้ว การประชุมสภาท้องถิ่นมี ๒ ประเภท คือ

- (๑) การประชุมสามัญ
- (๒) การประชุมวิสามัญ

ข้อ ๒๑ การกำหนดจำนวนสมัยประชุมสามัญประจำปี ระยะเวลาและวันเริ่มต้นประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีของแต่ละสมัยในปีนั้น วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีของปีถัดไป และระยะเวลาของสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไป ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในที่ประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของแต่ละปี โดยให้นำความในข้อ ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^{๑๑} ข้อ ๑๘/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

^{๑๒} ข้อ ๑๙ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติแล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นทำเป็นประกาศของสภาท้องถิ่น พร้อมทั้งปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีไว้ หรือไม่ได้กำหนดวันเริ่มประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกในปีถัดไปไว้ หรือมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสมัยประชุมสามัญประจำปี หรือวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีที่กำหนดไว้แล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในสมัยประชุมสามัญประจำปีอื่น หรือในสมัยประชุมวิสามัญก็ได้

ข้อ ๒๒ การเรียกประชุมสภาท้องถิ่นตามข้อ ๒๐ ให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งเป็นหนังสือให้สมาชิกสภาท้องถิ่นทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อนกำหนดวันเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งกำหนดเปิดสมัยประชุม และปิดประกาศน้อยกว่านั้นก็ได้ แต่ไม่ให้น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม โดยให้ระบุเหตุอันรีบด่วนในหนังสือนั้นด้วย

ข้อ ๒๓ การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุมนั้นให้ทำเป็นหนังสือ หรือจะบอกนัดในที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้ แต่ถ้าบอกนัดในที่ประชุมให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ที่ไม่ได้มีประชุมในเวลานั้นให้ทราบล่วงหน้าด้วย โดยให้แจ้งนัดประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าเป็นการประชุมอันรีบด่วนจะนัดน้อยกว่านั้นก็ได้ โดยให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งเหตุอันรีบด่วนไว้ในหนังสือนัดประชุม และแจ้งให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นทราบด้วย

การประชุมสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้มีการนัดประชุม ไม่ให้ถือว่าเป็นการประชุมของสภาท้องถิ่น

ข้อ ๒๔ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับการเรียกประชุมตามข้อ ๒๒ หรือการนัดประชุมตามข้อ ๒๓ เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งระเบียบวาระการประชุมให้สมาชิกสภาท้องถิ่นทราบในขณะที่เปิดประชุมก็ได้

ให้ประธานสภาท้องถิ่นประชาสัมพันธ์กำหนดวันนัดประชุม เวลา สถานที่ประชุม และเรื่องที่จะนำเข้าสู่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนทราบและเข้าฟังการประชุมด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่นให้เป็นไปตามระเบียบที่สภาท้องถิ่นกำหนด

ข้อ ๒๕ เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมแล้ว ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นตรวจสอบรายชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มาประชุมที่ได้ลงชื่อไว้ว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ เมื่อมีผู้มาประชุมครบองค์ประชุม ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นให้สัญญาณเรียกสมาชิกสภาท้องถิ่นเข้าห้องประชุม

เมื่อได้มีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้ว ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นรีบเข้านั่งตามที่ซึ่งได้จัดไว้เป็นสัดส่วน แยกต่างหากจากที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าฟังการประชุม ให้ประธานสภาท้องถิ่นตรวจดูว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นได้เข้าประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่

สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดไม่ได้ลงชื่อไว้ แต่ได้เข้าร่วมประชุมให้ถือว่าเป็นมาประชุมสภาท้องถิ่นครั้งนั้น

สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดที่มาลงชื่อไว้แล้ว แต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมในที่ประชุมสภาท้องถิ่นไม่ให้นับเป็นองค์ประชุมสำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้น และให้ถือว่าขาดประชุมสภาท้องถิ่น

เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมแล้ว สมาชิกสภาท้องถิ่นมาประชุมไม่ครบองค์ประชุมและพ้นกำหนดเวลานัดประชุมแล้วหนึ่งชั่วโมง ก็ให้ประธานสภาท้องถิ่นสั่งเลื่อนการประชุม และให้ถือว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้อยู่ในที่ประชุม ขาดประชุมสภาท้องถิ่น

การแจ้งเลื่อนการประชุมนั้น ให้นำความในข้อ ๒๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๖ เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมและสมาชิกสภาท้องถิ่นมาครบองค์ประชุมแล้วแต่ไม่มีประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ในที่ประชุมหรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมคราวนั้นเป็นประธานที่ประชุมชั่วคราวเพื่อดำเนินการให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเลือกกันเองเป็นประธานที่ประชุมชั่วคราวนั้น โดยให้เสนอชื่อและลงคะแนนด้วยวิธียกมือขึ้นพับศีรษะ ถ้าในระหว่างการเลือกนั้นประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นแล้วแต่กรณีเข้ามาในที่ประชุมและยอมปฏิบัติหน้าที่ ก็ให้ระงับการเลือกนั้น หรือถ้าเลือกได้แล้วก็ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นอันพันหน้าที่และให้นำความในข้อ ๗ และข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่สำหรับการประชุมนั้น และให้ดำเนินการเลือกประธานที่ประชุมชั่วคราวตามวรรคหนึ่งเพื่อดำเนินการในการประชุมครั้งนั้นจนเสร็จสิ้น

ข้อ ๒๗ การจัดระเบียบวาระการประชุมให้จัดลำดับดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) กระทุ้งถาม
- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้นพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๕) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๖) เรื่องอื่น ๆ

ในกรณีที่ประธานสภาท้องถิ่นเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้ แต่จะจัดไว้ก่อนเรื่องที่คณะกรรมการที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้นพิจารณาเสร็จแล้วไม่ได้

ข้อ ๒๘ ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะได้ตกลงเป็นอย่างอื่นในคราวประชุมนั้น

ข้อ ๒๙ ประธานสภาท้องถิ่นจะสั่งปิดประชุมสภาท้องถิ่นก่อนหมดระเบียบวาระไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีสภาท้องถิ่นเกิดอวสานตามข้อ ๑๒๑

ถ้าประธานสภาท้องถิ่นสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระและไม่ใช้กรณีตาม ข้อ ๑๒๑ โดยต่อเนื่องกันสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีอยู่ในที่ประชุมเห็นว่สมควรให้เปิดประชุมต่อไป ก็ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมนั้นต่อไปจนกว่าจะหมดระเบียบวาระการประชุมโดยให้รองประธานสภาท้องถิ่นเป็นประธานที่ประชุม

ถ้ารองประธานสภาท้องถิ่นไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเลือกกันเองเป็นประธานที่ประชุมคราวนั้น ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

วาระการประชุมที่ยังไม่ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม เนื่องจากประธานสภาท้องถิ่นสั่งปิดประชุมตามวรรคหนึ่ง หรือปิดประชุมตามวรรคสองแต่ไม่ได้มีการดำเนินการประชุมต่อให้ประธานสภาท้องถิ่นจัดวาระการประชุมนั้น เข้าระเบียบวาระการประชุมในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งต่อไป

ข้อ ๓๐ ถ้าประธานสภาท้องถิ่นเห็นเป็นการสมควรจะสั่งให้หยุดพักการประชุมสภาท้องถิ่นไว้ชั่วคราวก็ได้

^{๑๔} ข้อ ๒๖ แก้ไขวรรคหนึ่งเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

^{๑๕} ข้อ ๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๓๑ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมร้องขอให้มีการประชุมลับในระเบียบวาระการประชุมใด ให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการประชุมลับในระเบียบวาระการประชุมนั้น โดยไม่ต้องขอมติที่ประชุม การประชุมเช่นนี้ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งผู้ที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประชุมนั้นออกจากที่ประชุมจนพ้นระยะที่จะฟังการประชุมได้

การร้องขอให้มีการประชุมลับตามวรรคหนึ่ง อาจทำเป็นหนังสือหรือเสนอด้วยวาจาก็ได้

ข้อ ๓๒ การประชุมสภาท้องถิ่นเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติของสมาชิกสภาท้องถิ่น เนื่องจากเห็นว่ามีพฤติการณ์ในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ หรือเรื่องที่สมาชิกสภาท้องถิ่นถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามความในหมวด ๙ แห่งระเบียบนี้ให้ประชุมลับ เว้นแต่สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหาจะขอให้ประชุมเปิดเผย

ข้อ ๓๓ รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นทุกคราว ต้องให้คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมได้ตรวจสอบ แล้วให้ทำสำเนารายงานการประชุมซึ่งคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมได้ตรวจสอบแล้วขึ้นอย่างน้อยสองฉบับ เพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นได้มีโอกาสตรวจดูได้ก่อนเวลาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวันเพื่อให้สภาท้องถิ่นรับรองรายงานการประชุมนั้น

การแก้ไขถ้อยคำในรายงานการประชุมให้กระทำโดยมติของที่ประชุมสภาท้องถิ่น

รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นทุกครั้ง อย่างน้อยจะต้องมีรายชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาประชุม ลาประชุม และขาดประชุม

ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นปิดประกาศรายงานการประชุมที่สภาท้องถิ่นมีมติรับรองแล้วในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนทั่วไปทราบ

ข้อความใดอันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจเสนอญัตติด้วยวาจาขอมีให้โฆษณา ถ้าที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบก็ให้เป็นไปตามที่ร้องขอ

ข้อ ๓๔ เมื่อสภาท้องถิ่นได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นลงชื่อในรายงานการประชุมนั้นไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมยังไม่ได้ตรวจสอบ รายงานการประชุมที่สภาท้องถิ่นยังไม่ได้รับรอง หรือรายงานการประชุมที่สภาท้องถิ่นได้รับรองแล้วแต่ประธานสภาท้องถิ่นยังไม่ได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน เพราะเหตุครบอายุของสภาท้องถิ่นหรือมีการยุบสภาท้องถิ่นให้ผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการสภาท้องถิ่น ณ วันที่มีเหตุดังกล่าวบันทึกเหตุการณ์นั้นไว้ทำรายงานการประชุมดังกล่าว และให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่นในการประชุมครั้งนั้นเป็นผู้ตรวจสอบ แก้ไข และรับรองรายงานการประชุมนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุ ถ้าไม่รับรองภายในเวลาดังกล่าวให้ถือว่าได้รับรองรายงานการประชุมนั้นแล้ว

ข้อ ๓๕ รายงานการประชุมลับจะเปิดเผยได้เพียงใดหรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของสภาท้องถิ่น

^{๑๖} ข้อ ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๓๖ การเปิดสมัยประชุมวิสามัญ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจเรียกประชุมวิสามัญได้ หรือนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่มีอยู่อาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอให้เปิดสมัยประชุมวิสามัญได้

ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทำคำร้องขอให้เปิดสมัยประชุมวิสามัญ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกประชุมวิสามัญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันได้รับคำร้อง

การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดเจ็ดวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่มีอยู่และให้ขยายออกไปได้อีกไม่เกินเจ็ดวัน

(๒) กรณีเทศบาล นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเทศบาล ประธานสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่อยู่ในตำแหน่งอาจทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอให้เปิดสมัยประชุมวิสามัญ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นสมควรก็ให้เรียกประชุมวิสามัญได้ สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

(๓) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในตำแหน่งอาจทำคำร้องยื่นต่อนายอำเภอขอให้เปิดสมัยประชุมวิสามัญ ถ้าเห็นสมควรก็ให้นายอำเภอเรียกประชุมวิสามัญได้ สมัยประชุมวิสามัญให้กำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ

ให้นำวิธีการประชุมสามัญตามระเบียบนี้มาใช้บังคับกับการประชุมวิสามัญด้วย

สำหรับวิธีการขอขยายเวลาสมัยประชุมวิสามัญของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลให้นำวิธีการขอเปิดสมัยประชุมวิสามัญตาม (๒) และ (๓) แล้วแต่กรณีมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๖/๑ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นเห็นสมควรอาจจัดให้มีการประชุมตามกฎหมายว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

หมวด ๓

ญัตติ

ข้อ ๓๗ ญัตติมี ๒ อย่างคือ

(๑) ญัตติเกี่ยวกับกิจการของสภาท้องถิ่น

(๒) ญัตติร่างข้อบัญญัติ

^{๑๖} ข้อ ๓๖/๑ เพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๓๘ ญัตติทั้งหลายต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าห้าวัน เว้นแต่กรณีใดเป็นเรื่องรีบด่วนจะยื่นน้อยกว่านี้ก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าสี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนวันประชุมและต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองอย่างน้อยสองคน แต่หากสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลืออยู่น้อยกว่าแปดคนให้มีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองหนึ่งคน เว้นแต่ตามกฎหมายหรือระเบียบนี้กำหนดวิธีการเสนอญัตติไว้เป็นอย่างอื่น

การเสนอญัตติให้อนุโลมใช้ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ญัตติร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่น

ญัตติที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีการรับรองตามวรรคหนึ่ง

ญัตติดังต่อไปนี้อาจเสนอด้วยวาจาในที่ประชุมสภาท้องถิ่นได้โดยให้นำความใน ข้อ ๓๙

มาใช้บังคับ

(๑) ขอให้รับรองรายงานการประชุม

(๒) ขอให้รับรองรายงานอื่นๆ ของคณะกรรมการต่างๆ ที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้น

(๓) ขอปรึกษาหรือขอให้พิจารณาเป็นเรื่องด่วน

(๔) ขอให้พิจารณาร่างข้อบัญญัติสามารถระมัดระวังตามข้อ ๔๕

(๕) ญัตติตามข้อ ๔๑

(๖) ญัตติที่ประธานที่ประชุมเห็นควรอนุญาต

การบรรจุญัตติที่เสนอด้วยวาจาตามวรรคห้า ให้ประธานที่ประชุมบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมคราวนั้น

ข้อ ๓๙ การเสนอญัตติด้วยวาจากันั้นให้นำความในข้อ ๖๒ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การรับรองญัตติเช่นว่านี้ ให้กระทำโดยวิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ

ข้อ ๔๐ ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุญัตติที่เสนอมาเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาอันสมควรในสมัยประชุมนั้น

กรณีที่มีเหตุจำเป็นไม่สามารถบรรจุญัตติเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งได้ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไป และให้แจ้งเหตุจำเป็นนั้นต่อสภาท้องถิ่นในสมัยประชุมนั้น

ญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว หากสภาท้องถิ่นไม่ได้พิจารณาในสมัยประชุมนั้นหรือพิจารณาไม่แล้วเสร็จให้เป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตตินั้นเป็นญัตติร่างข้อบัญญัติให้บรรจุในระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไป

ข้อ ๔๑ เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นกำลังปรึกษาญัตติใด ห้ามเสนอญัตติอื่น นอกจากญัตติดังต่อไปนี้

(๑) ขอแปรญัตติร่างข้อบัญญัติที่ไม่ใช่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

(๒) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการสภาท้องถิ่นตามหมวด ๘

(๓) ขอให้ลงมติ

(๔) ขอให้แยกประเด็นพิจารณา หรือแยกประเด็นลงมติ

^{๓๘} ข้อ ๓๘ วรรคหนึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

^{๓๙} ข้อ ๔๐ วรรคสาม เพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

- (๕) ขอให้ปิดอภิปราย
- (๖) ขอให้เปิดอภิปรายต่อไป
- (๗) ขอให้เลื่อนการปรึกษา
- (๘) ขอให้ประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาใช้อำนาจตามข้อ ๑๑๙ ข้อ ๑๒๐ หรือ ข้อ ๑๒๑
- (๙) ขอให้บุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้
- (๑๐) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ถ้าที่ประชุมมีมติหรือเห็นชอบในญัตติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมเป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตตินั้นเป็นญัตติเกี่ยวข้องกับข้อบัญญัติ

ข้อ ๔๒ ญัตติตามข้อ ๔๑ (๓) (๕) และ (๑๐) นั้น ห้ามไม่ให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ ๔๓ ร่างข้อบัญญัติต้องแบ่งเป็นข้อและมีบทตั้งต่อไปนี้

- (๑) หลักการของร่างข้อบัญญัติ
- (๒) เหตุผลที่เสนอร่างข้อบัญญัติ

การเสนอร่างข้อบัญญัติให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้

เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้รับญัตติร่างข้อบัญญัติที่เสนอมาและตรวจแล้วเห็นว่าถูกต้องให้ส่งสำเนาแก่สมาชิกสภาท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุม เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วน แต่ไม่น้อยกว่าสี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลานัดประชุม ถ้าตรวจแล้วเห็นว่าไม่ถูกต้องให้แจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น เว้นแต่เป็นญัตติร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่ไม่มีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่นให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัติดังกล่าวไปยังผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง หากผู้บริหารท้องถิ่นไม่แจ้งผลการพิจารณาให้คำรับรองให้ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติดังกล่าวจากประธานสภาท้องถิ่นให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งให้ผู้เสนอทราบโดยเร็ว

สำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราว ต้องนำเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราวนั้นเข้าระเบียบวาระก่อนร่างข้อบัญญัติอื่น

ข้อ ๔๔ ร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่า ร่างข้อบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดเก็บ ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร
- (๒) การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน หรือการโอนงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้
- (๔) การคลัง การงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- (๕) การจ้างและการพัสดุ

ในกรณีที่สงสัยว่าร่างข้อบัญญัติใดเป็นร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของผู้บริหารท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานสภาท้องถิ่นถือเป็นที่สุด

การเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณให้เป็นไปตามความในหมวด ๔ ว่าด้วยงบประมาณ

ข้อ ๔๕ ญัตติร่างข้อบัญญัติที่ประชุมสภาท้องถิ่นต้องพิจารณาเป็นสามวาระ แต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะอนุมัติให้พิจารณาสามวาระรวดเดียวก็ได้

^{๒๐} ข้อ ๔๓ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^{๒๑} ข้อ ๔๓ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ในการพิจารณาสามวาระรวดเดียว ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนผู้ที่อยู่ในที่ประชุมจะเป็นผู้เสนอก็ได้ เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นอนุมัติให้พิจารณาสามวาระรวดเดียวแล้ว การพิจารณาวาระที่สองนั้นให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการแปรญัตติเต็มสภา โดยให้ประธานที่ประชุมเป็นประธานคณะกรรมการแปรญัตติ

ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะพิจารณาสามวาระรวดเดียวไม่ได้ และในการพิจารณาวาระที่สอง ให้กำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติไว้ไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่สภาท้องถิ่นมีมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น

ข้อ ๔๖ คำอนุมัติหรือไม่อนุมัติร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราว ให้ทำเป็นร่างข้อบัญญัติอนุมัติให้ใช้ข้อบัญญัติชั่วคราว

การพิจารณาร่างข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ไม่ใช่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

ข้อ ๔๗ ในการพิจารณาญัตติร่างข้อบัญญัติวาระที่หนึ่ง ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นปรึกษาในหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติและลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัตินั้นหรือไม่ หากมีสมาชิกสภาท้องถิ่นประสงค์จะอภิปราย ห้ามไม่ให้ลงมติก่อนที่จะมีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้อภิปรายในเรื่องนั้นพอสมควรแล้ว

เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาร่างข้อบัญญัติวาระที่หนึ่ง สภาท้องถิ่นจะให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้

ข้อ ๔๘ ในกรณีที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในที่ประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการในคณะกรรมการหาข้อยุติตามจำนวนที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนด โดยให้นำวิธีการเลือกในข้อ ๑๒ แห่งระเบียบนี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แล้วแจ้งมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณและรายชื่อกรรมการหาข้อยุติฝ่ายสภาท้องถิ่น กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาลให้แจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลให้แจ้งนายอำเภอทราบ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายในสามวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการ

ให้ประธานสภาท้องถิ่นทำหนังสือแจ้งมติของสภาท้องถิ่นที่ไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบในวันถัดจากวันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการ

ร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหาข้อยุติตามวรรคหนึ่ง ให้สภาท้องถิ่นนำเข้าพิจารณาในวาระที่สองและวาระที่สาม ตามลำดับ

ข้อ ๔๙ ญัตติร่างข้อบัญญัติที่สภาท้องถิ่นลงมติรับหลักการแล้ว ถ้าจะต้องส่งให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณา ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาโดยละเอียด และที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะต้องกำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติต่อคณะกรรมการแปรญัตติด้วย

ภายในระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติที่สภาท้องถิ่นกำหนดตามวรรคหนึ่ง ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดเห็นควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อบัญญัติก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือ โดยให้แปรญัตติเป็นรายข้อและเสนอต่อประธานคณะกรรมการแปรญัตติ ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้แปรญัตติจะต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรอง เช่นเดียวกับการเสนอญัตติ

การเสนอคำแปรญัตติให้อนุโลมใช้ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติวาระที่สองกรณีการพิจารณาสามวาระรวดเดียว ผู้แปรญัตติอาจเสนอคำแปรญัตติด้วยวาจาได้

^{๒๒} ข้อ ๔๘ วรรคสาม เพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๕๐ เมื่อคณะกรรมการแปรรูปได้พิจารณาแล้ว จะต้องเสนอร่างข้อบัญญัตินั้นตามร่างเดิม และตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานและบันทึกความเห็นยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น รายงานนั้น อย่างน้อยจะต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในตอนหรือข้อใดบ้าง การแปรรูปและมติของ คณะกรรมการแปรรูปเกี่ยวกับการแปรรูปนั้นเป็นประการใด การสงวนความเห็นของกรรมการแปรรูปตลอดจนการสงวนคำแปรญัติด้วย และให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งรายงานนั้นแก่สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่า ยี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนวันประชุมพิจารณา เว้นแต่กรณีต้องพิจารณาเป็นการด่วน

ให้คณะกรรมการแปรรูปไปร่วมประชุมสภาท้องถิ่นด้วย เพื่อแถลงประกอบรายงานหรือชี้แจงข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับรายงานนั้น

ข้อ ๕๑ ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติวาระที่สอง ให้ปรึกษาเรียงตามลำดับข้อเฉพาะที่มีการแปรรูปหรือที่คณะกรรมการแปรรูปแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ถ้าที่ประชุมสภาท้องถิ่นลงมติเห็นด้วยกับคำแปรญัติ หรือเห็นด้วยกับการแก้ไขในข้อใดแล้ว ไม่ให้เสนอขอแปรญัติหรือเสนอญัตติขอเปลี่ยนแปลงมตินั้นอีก

ถ้าข้อความในข้อใดที่ได้มีมติไปแล้วขัดแย้งกันหรือบกพร่องในสาระสำคัญ ที่ประชุมสภาท้องถิ่น จะลงมติให้ส่งปัญหานั้นไปให้คณะกรรมการแปรรูปพิจารณาใหม่เฉพาะที่ขัดแย้งหรือบกพร่องก็ได้ โดยไม่ให้มีการแปรญัติในเรื่องใหม่ขึ้นอีก ในกรณีที่มติดังกล่าวไปให้คณะกรรมการแปรรูปพิจารณาใหม่ดังกล่าวแล้ว การพิจารณาเฉพาะข้อนั้นๆ เป็นอันระงับไว้ก่อน แต่ถ้าไม่เป็นการขัดข้องที่จะพิจารณาข้ออื่นๆ ต่อไป สภาท้องถิ่น อาจลงมติให้พิจารณาจนจบร่างข้อบัญญัติก็ได้

ถ้าข้อขัดแย้งหรือข้อบกพร่องตามวรรคสามเกิดขึ้นในการพิจารณารวดเดียว ที่ประชุมสภาท้องถิ่น จะลงมติให้ดำเนินการตามความในวรรคสามก็ได้

เมื่อคณะกรรมการแปรรูปได้ยื่นรายงานการพิจารณาข้อที่ได้ระงับไว้แล้วตามวรรคสามแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งรายงานนั้นให้แก่สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนวันนัดประชุม เว้นแต่กรณีต้องพิจารณาเป็นการด่วน

ในการประชุมต่อวาระที่สอง ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นลงมติเฉพาะข้อที่ได้ระงับไว้เท่านั้น

ข้อ ๕๒ การพิจารณาร่างข้อบัญญัติในวาระที่สาม ไม่มีการอภิปราย เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่น จะได้ลงมติให้มีการอภิปราย ถ้ามีเหตุอันสมควร

ในการพิจารณาครั้งนี้ ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นลงมติว่าจะให้ตราเป็นข้อบัญญัติหรือไม่

ข้อ ๕๓ ญัตติร่างข้อบัญญัติใดซึ่งที่ประชุมสภาท้องถิ่นได้ลงมติไม่รับหลักการตามความในข้อ ๔๗ หรือลงมติไม่ให้ตราเป็นข้อบัญญัติตามความในข้อ ๕๒ ให้ถือว่าร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่กฎหมาย จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ห้ามเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันกับร่างข้อบัญญัติที่ตกไปตามวรรคหนึ่ง ในสมัยประชุมนั้นอีก เว้นแต่ประธานสภาท้องถิ่นจะอนุญาตเมื่อเหตุการณได้เปลี่ยนแปลงไป

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ใช้แก่ญัตติเกี่ยวกับกิจการของสภาท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๕๔ ญัตติขอให้สภาท้องถิ่นมีมติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นคนใดพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่น หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ให้ยื่นเป็นหนังสือล่วงหน้าและต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเข้าชื่อเสนอจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ถูกยื่นญัตติให้สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเป็นหนังสือล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสองวันก่อนวันประชุมพิจารณาญัตติดังกล่าว เพื่อเตรียมหลักฐานชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาไว้แต่เป็นการพ้นวิสัยไม่สามารถแจ้งให้ทราบได้ ให้ประธานสภาท้องถิ่นบันทึกเหตุผลไว้เป็นหนังสือและนำแจ้งที่ประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อทราบก็เป็นการเพียงพอแล้ว

ข้อ ๕๕ การขอถอนญัตติหรือคำแปรญัตติ หรือการแก้ไขข้อความในญัตติร่างข้อบัญญัติซึ่งเป็นเหตุให้เปลี่ยนหลักการของร่างข้อบัญญัติ การขอถอนชื่อจากการเป็นผู้รับรองหรือจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ เว้นแต่ญัตตินั้นได้จัดเข้าระเบียบวาระแล้ว ต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุมสภาท้องถิ่นหรือคำแปรญัตติในชั้นคณะกรรมการแปรญัตติต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุมคณะกรรมการแปรญัตติ ญัตติที่ยังไม่ได้จัดเข้าระเบียบวาระ หรือคำแปรญัตติในชั้นคณะกรรมการแปรญัตติไม่อยู่ในบังคับของวรรคหนึ่ง

ข้อ ๕๖ ญัตติหรือคำแปรญัตติใดที่ถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว ถ้าผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติไม่ขออภิปรายหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่น ให้ถือว่าได้ถอนญัตตินั้น

ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติตามวรรคหนึ่ง ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้อภิปราย ชี้แจงหรือแถลงแทนก็ได้

ในกรณีที่ประชาชนเป็นผู้เสนอร่างข้อบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งผู้แทนของผู้เข้าชื่อเพื่อเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น และผู้แทนของผู้เข้าชื่อมีสิทธิชี้แจงหรือเสนอข้อเท็จจริงหรือความเห็นเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติที่เสนอได้

ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นสภาท้องถิ่นต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้น

ข้อ ๕๗ ในกรณีที่สภาท้องถิ่นครบวาระหรือมีการยุบสภา ญัตติใด ๆ ซึ่งที่ประชุมสภาท้องถิ่นยังไม่ได้พิจารณาหรือพิจารณาแล้วยังไม่เสร็จ ให้เป็นอันตกไป

หมวด ๔

งบประมาณ

ข้อ ๕๘ ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นยื่นต่อสภาท้องถิ่นตามแบบและวิธีการภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ข้อ ๕๙ การแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะกระทำได้เฉพาะการขอลดรายจ่าย หรือการขอลดจำนวนเงินที่ขออนุมัติจ่าย และต้องมีจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองเช่นเดียวกับการเสนอญัตติ

คำแปรญัตติให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการแปรญัตติภายในระยะเวลาที่สภาท้องถิ่นกำหนดตามข้อ ๕๕ วรรคสาม และข้อ ๕๙ วรรคหนึ่ง

ข้อ ๖๐ ห้ามไม่ให้แปรญัตติรายจ่ายขึ้นใหม่ หรือเพิ่มเติมรายจ่าย หรือเปลี่ยนแปลงความประสงค์ของจำนวนเงินที่ขออนุมัติจ่าย เว้นแต่จะได้รับคำรับรองจากผู้บริหารท้องถิ่น หรือคำแปรญัตตินั้นผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้แปรญัตติ

^{๒๓} ข้อ ๕๖ วรรคสาม แก้ไขโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

^{๒๔} ข้อ ๕๖ วรรคสี่ เพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๖๑ ห้ามไม่ให้แปรรูปสิทธิในรายการและจำนวนเงินซึ่งมีข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ยและเงินส่งใช้ต้นเงินกู้

(๒) รายการซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามกฎหมาย

ถ้ามีปัญหาว่ารายการรายการใดมีข้อผูกพันตามวรรคหนึ่งหรือไม่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๖๒ เมื่อได้อภิปรายไปพอสมควรแล้ว ถ้าสมาชิกสภาท้องถิ่นเสนอญัตติขอให้ปิดอภิปราย เพื่อให้ลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณหรือไม่ หรือส่งให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นพิจารณา ก่อนรับหลักการ ต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่อยู่ในที่ประชุม

หมวด ๕

การอภิปราย

ข้อ ๖๓ สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำใดต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นให้ยกมือขึ้น พันศิริชะ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตแล้วจึงกล่าวได้ โดยให้ยืนกล่าว ณ ที่ของตนหรือ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ก็ได้ และต้องกล่าวกับประธานสภาท้องถิ่น

ประธานสภาท้องถิ่นต้องให้โอกาสแก่ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอภิปรายก่อน แต่ถ้ามีผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติหลายคน ให้ประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตให้อภิปรายได้ครั้งละหนึ่งคน

ข้อ ๖๔ เมื่อผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติได้อภิปรายแล้ว ถ้ามีผู้ใดค้านก็ให้ผู้นั้นอภิปราย เมื่อผู้คัดค้านอภิปรายแล้ว ถ้าผู้ใดจะสนับสนุนผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติก็ให้ผู้นั้นอภิปรายและประธานสภาท้องถิ่นต้องให้อภิปรายสลับกันไป

ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่มีผู้ประสงค์จะอภิปรายแต่อีกฝ่ายหนึ่งมีผู้ประสงค์จะอภิปรายอยู่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นให้ผู้ประสงค์อภิปรายนั้นอภิปรายต่อเนื่องกันได้

เมื่อได้อนุญาตให้อภิปรายซ้อนไปคนหนึ่งแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นถามว่า ผู้ใดจะอภิปรายในทางตรงกันข้าม ถ้ามีก็ให้ประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตให้อภิปราย แล้วดำเนินการให้อภิปรายสลับกันไป ถ้าไม่มีก็ให้ประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตให้อภิปรายต่อเนื่องไปได้

ถ้ามีผู้ยกมือจะอภิปรายหลายคน ประธานสภาท้องถิ่นจะอนุญาตให้ผู้ใดอภิปรายก่อนก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอ ผู้รับรองและผู้ที่ยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๖๕ ถ้าไม่มีผู้ใดจะอภิปรายต่อไป ให้ถือว่าเป็นการปิดอภิปราย หรือถ้ามี แต่ประธานสภาท้องถิ่นเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว ประธานสภาท้องถิ่นจะเสนอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าควรจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้ เว้นแต่การอภิปรายตามความในข้อ ๗๒

เมื่อปิดอภิปรายแล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นเสนอให้ที่ประชุมลงมติ

ข้อ ๖๖ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นเตือนสมาชิกสภาท้องถิ่นให้รักษาระเบียบการประชุม สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามทันที

ข้อ ๖๗ ถ้าประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า ผู้ใดใช้เวลาอภิปรายครั้งใดเกินสมควรแก่เรื่อง และยังมีผู้อื่นประสงค์จะอภิปรายต่อไปอีก ประธานสภาท้องถิ่นอาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายเสียก็ได้เมื่อได้อภิปรายมาครบสิบนาทีแล้ว

ข้อ ๖๘ สมาชิกสภาท้องถิ่นจะต้องอภิปรายเฉพาะเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่เท่านั้น จะกล่าวข้อความซ้ำหรือนอกประเด็นและจะใช้ถ้อยคำหยาบคาย ใส่ร้าย เสียชื่อเสียงผู้อื่นได้ หรือกล่าวถึงชื่อบุคคลใดๆ เว้นแต่กรณีจำเป็น

ห้ามไม่ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นนำเอกสารใดๆ มาอ่านในที่ประชุมสภาท้องถิ่นฟัง เว้นแต่กรณีจำเป็นและห้ามไม่ให้นำวัตถุใดๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมสภาท้องถิ่น เว้นแต่ประธานสภาท้องถิ่นจะอนุญาต

ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหาย อาจยืนและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ณ ที่ของตนเพื่อเป็นการขออนุญาต เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้อนุญาตแล้วจึงให้กล่าวแก้หรือชี้แจงข้อเท็จจริงได้

ข้อ ๖๙ ข้อความใดๆ อันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือประโยชน์สำคัญของทางราชการ ผู้บริหารท้องถิ่นอาจร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นไม่ให้นำมาอภิปรายหรือเปิดเผย แต่ถ้าสมาชิกสภาท้องถิ่นร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นไม่ให้นำมาอภิปรายหรือเปิดเผย ต้องมีผู้รับรองเช่นเดียวกับการเสนอญัตติ และให้ดำเนินการตามมติของสภาท้องถิ่น

ข้อ ๗๐ เมื่อเห็นว่าผู้กระทำความผิดระเบียบการประชุมในหมวดนี้ สมาชิกสภาท้องถิ่นอาจยืนและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เพื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นให้รักษาระเบียบการประชุมได้ ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนระเบียบหรือไม่

คำวินิจฉัยของประธานสภาท้องถิ่นในข้อที่ว่ามีผู้กระทำความผิดระเบียบการประชุมตามวรรคหนึ่งหรือไม่เป็นเด็ดขาด ห้ามไม่ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นอภิปรายในเรื่องนี้ต่อไป

ข้อ ๗๑ ขณะอภิปรายอยู่นั้น ถ้าประธานสภาท้องถิ่นยืนขึ้น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้กำลังอภิปรายหรือจะขออภิปรายต้องระงับการอภิปรายของตนไว้แล้วนั่งลงทันที และสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหลายซึ่งอยู่ในที่ประชุมนั้นต้องนั่งฟังประธานสภาท้องถิ่น

ข้อ ๗๒ การอภิปรายในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดถูกกล่าวหาว่า มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่น หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อย แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามความในหมวด ๙ แห่งระเบียบนี้ สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นมีสิทธิอภิปรายได้จนหมดข้อสงสัย ห้ามไม่ให้รวบรัดอภิปรายเพื่อลงมติ

หมวด ๖

การลงมติ

ข้อ ๗๓ การออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติมีสองวิธีคือ

- (๑) การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย
- (๒) การออกเสียงลงคะแนนลับ

ข้อ ๗๔ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ
- (๒) ยืนขึ้น
- (๓) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายบุคคล

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย ให้ใช้วิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ แต่ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นร้องขอ หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าสามคนร่วมกันเสนอญัตติต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น ให้ออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (๒) หรือ (๓) เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบแล้ว ก็ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนตามนั้น

ข้อ ๗๕ ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกที่อยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีสิทธิเสนอญัตติขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับได้ การเสนอญัตติดังกล่าวนี้สามารถเสนอด้วยวาจา ถ้าที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบก็ให้ดำเนินการตามนั้น

การลงมติเห็นชอบญัตติตามความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้วิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ

การออกเสียงลงคะแนนลับ ให้ใช้วิธีเขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ โดยผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายถูก (✓) ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมายวงกลม (O) ให้ประธานที่ประชุมเรียกชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นตามลำดับอักษรมาอ่านของใส่ด้วยตนเองลงในหีบที่จัดไว้ต่อหน้าประธานที่ประชุม

ข้อ ๗๖ ก่อนการลงมติทุกครั้งให้ประธานสภาท้องถิ่นตรวจสอบดูว่า มีสมาชิกสภาท้องถิ่นอยู่ในที่ประชุมครบจำนวนเป็นองค์ประชุมหรือไม่ ถ้ามีสมาชิกสภาท้องถิ่นอยู่ในที่ประชุมไม่ครบจำนวนเป็นองค์ประชุม จะทำการลงมติในเรื่องใดๆ ไม่ได้

ข้อ ๗๗ สมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน

ประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นซึ่งทำหน้าที่ประธานที่ประชุม หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่ประธานที่ประชุมตามข้อ ๒๖ และข้อ ๒๙ วรรคสาม มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในฐานะสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ โดยไม่ต้องลงมาจากที่นั่งประธานสภาท้องถิ่นก็ได้

ข้อ ๗๘ ลำดับการลงมตินั้น ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อน แล้วย้อนเป็นลำดับไปตามญัตติต้น แต่ความผิดพลาดของการเรียงลำดับดังกล่าวมานี้ไม่เป็นเหตุให้มติที่ได้ลงคะแนนและนับคะแนนเสร็จแล้วนั้นเสียไป มติในกรณีนี้ให้ถือเอาคะแนนเสียงมากที่สุดของญัตติแต่ละญัตติที่ลงมติตามลำดับนั้น

ข้อ ๗๙ ถ้ามีปัญหาซับซ้อนเป็นที่เข้าใจยาก ประธานสภาท้องถิ่นหรือที่ประชุมสภาท้องถิ่นอาจแยกประเด็นออกให้ลงมติเป็นตอนๆ ไปก็ได้

ข้อ ๘๐ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นถามที่ประชุมสภาท้องถิ่นว่า ในเรื่องที่มีผู้เสนอนั้นจะมีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ถือว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วย

ข้อ ๘๑ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ประธานสภาท้องถิ่นต้องประกาศคะแนนเสียงให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นทราบทันที ถ้าเรื่องใดกฎหมายบัญญัติว่าต้องมีคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใดเป็นพิเศษแล้ว ก็ให้ประกาศด้วยว่าได้มีคะแนนเสียงข้างมากครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ด้วย

ข้อ ๘๒ ถ้ามีสมาชิกสภาท้องถิ่นเข้ามาในที่ประชุมสภาท้องถิ่น ขณะที่ประชุมสภาท้องถิ่นเริ่มลงคะแนนเสียงแล้ว

(๑) ในกรณีลงคะแนนเปิดเผย สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้เข้ามานั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนร่วมกับฝ่ายที่ยังนับคะแนนไม่ถึงเสร็จได้ แต่จะออกเสียงลงคะแนนร่วมกับฝ่ายนับคะแนนเสร็จแล้วไม่ได้

(๒) ในกรณีลงคะแนนลับ สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้เข้ามานั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ก่อนที่ประธานสภาท้องถิ่นสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ ๘๓ การลงมติในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นถูกกล่าวหาว่า มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่น หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นลงมติแต่เพียงว่าควรให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากสมาชิกภาพหรือไม่ การลงมติดังกล่าวนี้ให้ออกเสียงลงคะแนนลับและต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

เมื่อสภาท้องถิ่นลงมติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่ถูกกล่าวหาผู้ใดขาดจากสมาชิกภาพให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นทราบโดยเร็ว แต่ไม่ให้เป็นสามวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นได้ลงมติ

ข้อ ๘๔ ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่หรือผู้บริหารท้องถิ่น เชื่อว่ามีการนับคะแนนเสียงผิดมีสิทธิร้องขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ได้อีกครั้งหนึ่ง โดยสามารถร้องขอด้วยวาจาให้ประธานที่ประชุมจัดให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่

การร้องขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ให้กระทำได้เพียงครั้งเดียว และต้องดำเนินการก่อนเริ่มเข้าสู่วาระการประชุมถัดไป

การนับคะแนนเสียงใหม่ตามวรรคหนึ่ง กรณีที่เป็นการลงคะแนนเสียงเปิดเผย ให้ประธานที่ประชุมจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ โดยใช้วิธีเรียกชื่อลงคะแนน ตามข้อ ๗๔ (๓)

ข้อ ๘๕ ในการลงมติครั้งใด เมื่อนับคะแนนเสียงแล้วปรากฏว่าคะแนนเสียงรวมกันทั้งหมดมีจำนวนมากกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาประชุมในคราวนั้น ให้ทำการลงมติใหม่โดยใช้วิธีเรียกชื่อลงคะแนนตามข้อ ๗๔ (๓)

ข้อ ๘๖ การลงมติให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มิฉะนั้นเสียงเท่ากันไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย หรือออกเสียงลงคะแนนลับ ให้ประธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งโดยเปิดเผยเป็นเสียงชี้ขาด และประธานที่ประชุมจะให้เหตุผลด้วยหรือไม่ก็ได้

หมวด ๗

กระตุ้ถาม

ข้อ ๘๗ กระตุ้ถาม คือ คำถามซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อ ๘๘ กระตุ้ถามมี ๒ ประเภท คือ

(๑) กระตุ้ถามทั่วไป

(๒) กระตุ้ถามด่วน

ข้อ ๘๙ กระตุ้ถามแต่ละกระทู้หนึ่ง ให้ผู้ตั้งกระตุ้ถามตั้งคำถามและชักถามได้แต่เพียงผู้เดียว การตั้งกระตุ้ถามให้อนุโลมใช้ตามแบบทำเยระเบียบนี้

ข้อ ๙๐ กระตุ้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) มีข้อความเชิงประชด เสียดสี หรือกล่าวใส่ร้าย

(๒) เคลือบคลุม หรือเข้าใจยาก

(๓) ในเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ หรือที่ตกไป

(๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน

(๕) เพื่อให้ออกความเห็น

(๖) ในปัญหาข้อกฎหมาย

(๗) ในเรื่องไม่เป็นสาระสำคัญ

(๘) เพื่อทราบกิจการส่วนตัวของบุคคลใดๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ราชการ

กระทู้ถามที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่งถือเป็นกระทู้ถามที่ต้องห้ามไม่ให้ถาม ห้ามประธานสภาท้องถิ่นบรรจุกระทู้ถามที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่งเข้าระเบียบวาระการประชุม และเมื่อประธานสภาท้องถิ่นวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถามที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้กระทู้ถามนั้นตกไป คำวินิจฉัยของประธานสภาท้องถิ่นในเรื่องนี้ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๙๑ กระทู้ถามซึ่งต้องห้ามตามข้อ ๙๐ (๓) (๔) นั้น จะตั้งถามขึ้นใหม่ได้ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือเหตุการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อมีกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ ๙๒ การตั้งกระทู้ถามทั่วไปให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริง หรือนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไปต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้อง แม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบก็ให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

คำถาม ข้อเท็จจริง ตลอดจนคำชี้แจงประกอบ ต้องไม่ฟุ่มเฟือย วกวน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราบาย

ข้อ ๙๓ การตั้งกระทู้ถามด่วนต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพราะเป็นภัยสาธารณะหรือกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องรับชี้แจงหรือดำเนินการโดยทันที

ในกรณีที่สงสัย ให้เป็นอำนาจของประธานสภาท้องถิ่นที่จะวินิจฉัยว่ากระทู้ถามนั้น เป็นกระทู้ถามทั่วไปหรือกระทู้ถามด่วน

ข้อ ๙๔ กระทู้ถามด่วน ให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น โดยมีหัวข้อเรื่องที่ผู้ตั้งกระทู้ถาม ให้ประธานสภาท้องถิ่นจัดส่งกระทู้ถามนั้นไปยังผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อเตรียมตอบและให้แจ้งไปด้วยว่าได้กำหนดจะให้ผู้ตั้งกระทู้ถาม ถามกระทู้เรื่องนั้นในการประชุมครั้งใด การกำหนดเวลาดังกล่าวนั้นให้ประธานสภาท้องถิ่นคำนึงถึงความสำคัญของเหตุการณ์และความสนใจของประชาชน

ข้อ ๙๕ กระทู้ถามทั่วไปให้ประธานสภาท้องถิ่นจัดส่งกระทู้ถามไปยังผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อเตรียมตอบและให้บรรจุเข้าระเบียบวาระภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ส่งกระทู้ถามไปยังผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อ ๙๖ เมื่อถึงระเบียบวาระสำหรับกระทู้ถาม ให้ประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตให้ถามไปตามลำดับ

ถ้ามีกระทู้ถามด่วน ให้ประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตให้ถามก่อนตามลำดับความเร่งด่วนของกระทู้ถามด่วน ในการถามไม่ให้ชี้แจงหรืออ่านคำชี้แจงประกอบ

ข้อ ๙๗ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามของตนเมื่อใดก็ได้ เมื่อถอนกระทู้ถามแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นจำหน่ายกระทู้ถามนั้น และห้ามผู้ตั้งกระทู้ถามนั้นยื่นกระทู้ถามในเรื่องเดียวกันนั้นอีก

เมื่อถึงระเบียบวาระสำหรับกระทู้ถาม ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นให้ถือว่าได้ออนกระทู้ถามนั้น

ถ้าสมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง ให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นตกไป

ข้อ ๙๘ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ตอบกระทู้ถามแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกสามครั้งเว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นที่ซักถามและประธานสภาท้องถิ่นอนุญาต

การซักถามนั้น ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบได้เท่าที่จำเป็นแต่ต้องไม่เป็นการอภิปราย

ผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถามเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของทางราชการ ในกรณีที่ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ตอบกระทู้ถาม ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งให้สภาท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๙๕

ข้อ ๙๙ ผู้บริหารท้องถิ่นจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามในที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้ แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมสภาท้องถิ่นและให้แจ้งด้วยว่าจะตอบเมื่อใด

หากสภาท้องถิ่นเห็นว่า ระยะเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดแจ้งตอบกระทู้ตามวรรคหนึ่งนานเกินไปสภาท้องถิ่นจะมีมติกำหนดให้ผู้บริหารตอบกระทู้ถามก่อนนั้นก็ได้

ข้อ ๑๐๐ ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งหนึ่ง สมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งจะตั้งกระทู้ถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้ไม่ได้ เว้นแต่ประธานสภาท้องถิ่นอนุญาต

ข้อ ๑๐๑ กระทู้ถามที่ผู้บริหารท้องถิ่นยังไม่ได้ตอบให้ระงับไปเมื่อ

- (๑) ครบอายุของสภาท้องถิ่น
- (๒) มีการยุบสภาท้องถิ่น
- (๓) ปิดสมัยประชุมสภาท้องถิ่น
- (๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๑๐๒ เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับข้อสอบถามจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้จัดส่งข้อสอบถามนั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าหน่วยงานราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับข้อสอบถามจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้กำหนดวัน เวลาที่จะตอบข้อสอบถามในการประชุมสภาคราวใดไว้ด้วย

กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหัวหน้าหน่วยงานราชการมาชี้แจงด้วยวาจา หากยังไม่หมดประเด็นที่สอบถาม และประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอนุญาต ผู้เสนอข้อสอบถามมีสิทธิสอบถามได้อีกสามครั้ง

หมวด ๘

คณะกรรมการสภาท้องถิ่น

ข้อ ๑๐๓ คณะกรรมการสภาท้องถิ่นมี ๒ ประเภท คือ

(๑) คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

(๒) คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด บุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็น คณะกรรมการวิสามัญทั้งคณะไม่ได้

ในการตั้งคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล นายกเทศมนตรีมีสิทธิเสนอชื่อผู้เป็นหรือมิได้ เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการวิสามัญได้ไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการ วิสามัญทั้งหมด

ข้อ ๑๐๔ คณะกรรมการสภาท้องถิ่น มีหน้าที่กระทำการหรือพิจารณาสอบสวนเรื่องใดๆ อันอยู่ในกิจการของสภาท้องถิ่น แล้วรายงานต่อสภาท้องถิ่น

สภาท้องถิ่นอาจแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณากิจการของสภาท้องถิ่นเป็นกรณี พิเศษ

ข้อ ๑๐๕ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐๓ และข้อ ๑๐๔ สภาท้องถิ่นมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นคณะกรรมการสภาท้องถิ่นชุดต่างๆ ตามความจำเป็นแก่กิจการ ในหน้าที่ของสภาท้องถิ่น ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสามัญประจำสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

(๓) คณะกรรมการแปรญัตติร่างข้อบัญญัติ

(๔) คณะกรรมการอื่นๆ ตามที่สภาท้องถิ่นเห็นสมควร

ถ้ามีความจำเป็น คณะกรรมการแต่ละคณะอาจตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณารายละเอียด ในกิจการซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น แล้วเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสภาท้องถิ่น เพื่อพิจารณา

ข้อ ๑๐๖ กรรมการสภาท้องถิ่นพ้นจากหน้าที่เมื่อ

(๑) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาท้องถิ่น

(๒) ตาย

(๓) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นของผู้นั้นสิ้นสุดลง

(๔) เลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่นขึ้นใหม่หรืองานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง

(๕) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากหน้าที่

ข้อ ๑๐๗ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐๓ วิธีเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่นให้สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่าสองคน เว้นแต่สภาท้องถิ่นใดมีสมาชิก สภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่น้อยกว่าแปดคนให้มีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองหนึ่งคน ส่วนกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่น เป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

การเสนอชื่อให้เสนอได้โดยไม่จำกัดจำนวน เว้นแต่ที่ประชุมมีมติเป็นอย่างอื่น และให้นำวิธีการ เลือกตามข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนให้ใช้วิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ

การเลือกกรรมการวิสามัญของสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เข้าชื่อเสนอตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นแต่งตั้งผู้แทนของผู้เข้าชื่อ ตามลำดับรายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อที่จะมีอำนาจดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการเสนอและการพิจารณาข้อบัญญัติ ท้องถิ่นเป็นกรรมการวิสามัญไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด

^{๒๔} ข้อ ๑๐๗ แก้ไขโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๑๐๘ เมื่อมีญัตติจะต้องให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นพิจารณา ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งญัตตินั้นไปยังคณะกรรมการสภาท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ตรงกับญัตติหรือสมควรจะพิจารณาญัตตินั้น หรือส่งให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาญัตตินั้น

ข้อ ๑๐๙ การนัดประชุมและเปิดประชุมคณะกรรมการสภาท้องถิ่นครั้งแรก ให้เป็นหน้าที่ของเลขานุการสภาท้องถิ่น

ให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นคณะหนึ่งๆ เลือกประธานกรรมการและเลขานุการจากกรรมการสภาท้องถิ่นคณะนั้นๆ

ในการประชุมคณะกรรมการสภาท้องถิ่นต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของคณะกรรมการสภาท้องถิ่นให้ถือเสียงข้างมาก กรณีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการออกเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๑๐ ญัตติร่างข้อบัญญัติที่สภาท้องถิ่นลงมติรับหลักการ และส่งคณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาตามข้อ ๔๙ เมื่อคณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาแล้วจะต้องเสนอร่างข้อบัญญัตินั้นตามร่างเดิมและตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานย่อยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น

รายงานย่อตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในตอนใด หรือข้อใดบ้าง การแปรญัตติและมติของคณะกรรมการแปรญัตติเกี่ยวกับการแปรญัตตินั้นเป็นประการใด การสงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติ ตลอดจนการสงวนคำแปรญัตติด้วย

ข้อ ๑๑๑ ที่ประชุมสภาท้องถิ่นอาจลงมติให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นคณะใดดำเนินกิจการของสภาท้องถิ่นนอกสมัยประชุมได้ แต่ทั้งนี้ไม่ให้ประชุมเกินสามครั้ง

การประชุมเกินกว่ากำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้เมื่อมีเหตุจำเป็นและได้รับอนุมัติจากประธานสภาท้องถิ่น

ข้อ ๑๑๒ เมื่อคณะกรรมการสภาท้องถิ่นมีมติให้เชิญบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในการกระทำหรือเรื่องที่พิจารณาอยู่นั้น ให้เชิญในนามของประธานกรรมการคณะนั้น

ข้อ ๑๑๓ สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานกรรมการสภาท้องถิ่นมีสิทธิเข้าฟังการประชุมของคณะกรรมการสภาท้องถิ่นได้ เว้นแต่เป็นการประชุมลับ

ในกรณีเป็นการประชุมลับ ผู้มีสิทธิเข้าฟังการประชุมจะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการสภาท้องถิ่นนั้นเท่านั้น

ผู้มีสิทธิเข้าไปนั่งฟังการประชุมของคณะกรรมการสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งและวรรคสองจะแสดงความคิดเห็นได้เมื่อประธานกรรมการสภาท้องถิ่นอนุญาตหรือขอให้แสดงความคิดเห็น

ข้อ ๑๑๔ ภายใต้บังคับข้อ ๑๑๓ ผู้เสนอญัตติหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิไปชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการแปรญัตติได้ตลอดระยะเวลาการพิจารณาญัตตินั้น ส่วนผู้แปรญัตตินั้นมีสิทธิชี้แจงได้เฉพาะที่ได้ขอแปรญัตติไว้

ข้อ ๑๑๕ คณะกรรมการสภาท้องถิ่นจะกำหนดนัดประชุมเมื่อใด ให้แจ้งให้ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้เสนอญัตติ และผู้แปรญัตติ ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลานัดประชุม

เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการสภาท้องถิ่นตามกำหนดที่นัดหมาย ถ้าผู้แปรญัตติไม่มาชี้แจงตามนัดเป็นเวลาเกินกว่าสามสิบนาทีนับแต่เวลาที่คณะกรรมการสภาท้องถิ่นได้เริ่มประชุมในวันนั้น ให้ถือว่าผู้แปรญัตติได้ถอนคำแปรญัตตินั้นแล้ว เว้นแต่ผู้แปรญัตติจะมีความจำเป็นที่ไม่อาจมาชี้แจงได้ และการประชุมเรื่องนั้นยังไม่เสร็จสิ้น คณะกรรมการสภาท้องถิ่นจะรับพิจารณาคำแปรญัตตินั้นต่อไปก็ได้

ข้อ ๑๑๖ หากคณะกรรมการสภาท้องถิ่นดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่สภาท้องถิ่นกำหนดให้ประธานกรรมการรายงานต่อประธานสภาท้องถิ่นโดยด่วน

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในสมัยประชุม ให้ประธานสภาท้องถิ่นเสนอต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้ หรือให้ดำเนินการตามที่สภาท้องถิ่นเห็นสมควร แต่ถ้าอยู่นอกสมัยประชุม และคณะกรรมการสภาท้องถิ่นมีอำนาจประชุมนอกสมัยประชุมได้ตามข้อ ๑๑๑ วรรคหนึ่ง ให้ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจอนุญาตขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่เห็นสมควร แล้วรายงานให้สภาท้องถิ่นทราบในการประชุมสภาท้องถิ่นสมัยต่อไป

หมวด ๙

การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๑๑๗ ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเป็นสถานที่ที่ควรแก่การเคารพ ผู้เข้าไปจะต้องแต่งกายสุภาพ ประพฤติตนให้เรียบร้อย และอยู่ ณ ที่ซึ่งจัดไว้

การแต่งกายของสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นนั้น ให้แต่งเครื่องแบบ ชุดสากลนิยม ชุดพระราชทาน หรือตามที่ประธานสภาท้องถิ่นกำหนด

ในขณะที่กำลังประชุม ห้ามบุคคลภายนอกเข้าไปในที่ซึ่งจัดไว้สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

ให้ประธานสภาท้องถิ่นจัดให้ประชาชนที่ประสงค์จะเข้าฟังการประชุมได้เข้าฟังการประชุมและการปรึกษาของสภาท้องถิ่นให้เป็นไปตามประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาท้องถิ่นกำหนด

การถ่ายทอดการประชุมสภาท้องถิ่นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือโดยวิธีอื่นใดจะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภาท้องถิ่น

ข้อ ๑๑๘ ในที่ประชุมสภาท้องถิ่น ห้ามผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ กล่าวคำหยาบคาย เสียดสี หรือใส่ร้าย

(๒) แสดงกิริยาอันพึงรังเกียจ

(๓) ก่อวุ่นความสงบเรียบร้อย หรือกระทำการให้เสื่อมเสียเกียรติของที่ประชุมสภาท้องถิ่นหรือจงใจกระทำการใดๆ อันเป็นเหตุรบกวนกิจการของที่ประชุมสภาท้องถิ่น

(๔) ขัดคำสั่งของประธานสภาท้องถิ่น

ข้อ ๑๑๙ ในขณะที่กำลังประชุมสภาท้องถิ่นอยู่ ถ้าผู้ใดละเมิดระเบียบการประชุมนี้ หรือกระทำการฝ่าฝืนข้อ ๑๑๘ ให้ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจตักเตือน ห้ามปราม ให้ออกคำพูด หรือให้กล่าวคำขอขมาในที่ประชุมสภาท้องถิ่น หรือห้ามไม่ให้พูดต่อไป หรือสั่งให้ผู้ละเมิดออกไปเสียจากที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้

^{๒๖} ข้อ ๑๑๗ วรรคสี่ แก้ไขโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

^{๒๗} ข้อ ๑๑๗ วรรคห้า เพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

ในกรณีขัดคำสั่งประธานสภาท้องถิ่น หรือก่อความสงบเรียบร้อย หรือกระทำการเสื่อมเกียรติของที่ประชุมสภาท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำนั้น หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมสภาท้องถิ่นครั้งนั้น โดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีประธานสภาท้องถิ่นสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขัดขืน ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารท้องถิ่นให้ทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของที่ประชุมสภาท้องถิ่นนำตัวผู้นั้นออกจากที่ประชุมสภาท้องถิ่น หรือออกไปให้พ้นบริเวณสภาท้องถิ่นก็ได้

ข้อ ๑๒๐ ถ้าเกิดมีการส่งเสียงเอ็ดอึงขึ้นในที่ประชุมสภาท้องถิ่น จนประธานสภาท้องถิ่นเห็นว่าไม่สามารถจะรักษาระเบียบการประชุมให้เป็นที่เรียบร้อยได้ ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจสั่งหยุดพักการประชุมสภาท้องถิ่นไว้ชั่วคราว

ข้อ ๑๒๑ ในกรณีที่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเกิดอลเวง จนประธานสภาท้องถิ่นไม่สามารถรักษาระเบียบการประชุมไว้ได้ ให้ประธานสภาท้องถิ่นสั่งปิดประชุมสภาท้องถิ่น

ข้อ ๑๒๒ คำสั่งประธานสภาท้องถิ่นตามความในหมวดนี้ให้เป็นเด็ดขาด

หมวด ๑๐ การแถลงนโยบาย

ข้อ ๑๒๓ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นขอแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่นเป็นเรื่องด่วน

เมื่อผู้บริหารได้แถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการให้สมาชิกสภาท้องถิ่นซักถามและอภิปรายรวมกัน เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นได้มีมติให้ซักถามและอภิปรายเป็นประเด็นๆ ไป

ข้อ ๑๒๔ สมาชิกสภาท้องถิ่นมีสิทธิจะซักถามและอภิปรายทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านในเรื่องความเหมาะสมของนโยบายและความสามารถในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ให้สำเร็จผลตามนโยบาย ในการนี้ สมาชิกสภาท้องถิ่นอาจซักถามและอภิปรายถึงแผนการปฏิบัติและวิธีการที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ ด้วยก็ได้

ข้อ ๑๒๕ ผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้นที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถามหรือข้อคัดค้านของสมาชิกสภาท้องถิ่น

เพื่อความสะดวก ผู้บริหารท้องถิ่นจะตอบสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ซักถามหรือคัดค้านที่ละคนเป็นลำดับไป หรือจะรอตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ ๑๒๖ ในการอภิปรายนั้น นอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้แล้ว ให้นำความในหมวด ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๒๗ ระเบียบนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จแล้วก่อนใช้ระเบียบนี้ ส่วนการใดที่ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบหรือข้อบังคับที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๒๘ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการบริหารในรูปแบบคณะผู้บริหารอยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ การลงมติต่อไปนี้ ให้นำความในข้อ ๓๒ ข้อ ๕๔ ข้อ ๗๒ และข้อ ๘๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๑) การลงมติให้คณะผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๔ (๗) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๒) การลงมติให้ความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามมาตรา ๖๔/๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๑๒๙ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่มีการบริหารในรูปแบบคณะผู้บริหารอยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ หากคณะผู้บริหาร ผู้บริหารท้องถิ่น หรือรองผู้บริหารท้องถิ่น พ้นจากตำแหน่ง ให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับกับการเลือกคณะผู้บริหาร หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือรองผู้บริหารท้องถิ่น โดยอนุโลม

ให้ประธานสภาท้องถิ่นรายงานผลการเลือกคณะผู้บริหาร ผู้บริหารท้องถิ่น หรือรองผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งสำหรับเทศบาล หรือให้นายอำเภอแต่งตั้งสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือก

ข้อ ๑๓๐ คณะเทศมนตรี หรือคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้อยู่ในความหมายของผู้บริหารท้องถิ่นตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๓๑ ความในข้อ ๔๘ ไม่ให้นำมาใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารในรูปแบบคณะผู้บริหาร

ข้อ ๑๓๒ การประชุมเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับคณะเทศมนตรี หรือเทศมนตรีถูกกล่าวหาตามความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ นั้น เป็นการประชุมสมาชิกสภาเทศบาลไม่ใช่การประชุมของสภาเทศบาล โดยให้นายอำเภอสำหรับเทศบาลตำบล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครเป็นประธานที่ประชุมนั้น และให้หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอหรือจังหวัด หรือผู้ที่นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มอบหมายเป็นเลขานุการ และให้ปลัดเทศบาลเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้เรียกประชุมรวมกันทั้งสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี แต่ถ้าคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีคนใดไม่ร่วมประชุม ก็ให้ดำเนินการประชุมต่อไปได้โดยให้เป็นการประชุมลับ

คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีซึ่งถูกกล่าวหาให้มีสิทธิแถลงในที่ประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗

ประชา มาสินนธ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

แบบขอเสนอญัตติ

ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอเสนอญัตติ

เรียน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ข้าพเจ้าขอเสนอ

.....

.....

.....

.....

ขอได้โปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ผู้เสนอ

(.....)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(ลงชื่อ)

ผู้รับรอง

(.....)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(ลงชื่อ)

ผู้รับรอง

(.....)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

แบบเสนอร่างข้อบัญญัติ

ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง เสนอร่างข้อบัญญัติ

เรียน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

ฉบับนี้มาเพื่อโปรดนำเสนอต่ที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในสมัยประชุมนี้ ซึ่งได้เสนอ
บันทึกหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างข้อบัญญัติดังกล่าวมาแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ผู้เสนอ

(.....)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(ลงชื่อ)

ผู้รับรอง

(.....)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(ลงชื่อ)

ผู้รับรอง

(.....)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ประกอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
เรื่อง.....

[illegible][illegible]

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

เรื่อง.....

พ.ศ.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติ.....

.....ออกข้อบัญญัติไว้โดยความเห็นชอบของสภา.....

และ.....ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า ข้อบัญญัติ.....

เรื่อง.....พ.ศ.....

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบัญญัติ.....

เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงาน.....

ข้อ ๓

ข้อ ๔

ประกาศ เรียน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

เห็นชอบ

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบเสนอขอแปรญัตติ

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอเสนอแปรญัตติ

เรียน ประธานคณะกรรมการแปรญัตติ

ข้าพเจ้าขอเสนอแปรญัตติ เรื่อง.....

ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑

ข้อ ๒

ข้อ ๓

ข้อ ๔

ข้อ ๕

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ผู้เสนอ

(.....)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(ลงชื่อ)

ผู้รับรอง

(.....)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(ลงชื่อ)

ผู้รับรอง

(.....)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

แบบเสนอกระทู้ถาม

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอเสนอกระทู้ถาม

เรียน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม/กระทู้ด่วน.....ต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น.....

เรื่อง.....

ดังต่อไปนี้.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ผู้ตั้งกระทู้ถาม

(.....)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

อำเภอ.....เขต.....

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496
แก้ไขถึงฉบับที่ 14 พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติ

เทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๖

แก้ไขถึงฉบับที่ ๑๔ พ.ศ. ๒๕๖๖

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเทศบาล

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ยกเลิก รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ และบรรดากฎหมาย กฎ
ข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทบัญญัติแห่ง
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยก
ฐานะ ท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครแล้ว ห้ามมิให้ใช้กฎหมายว่าด้วยลักษณะ
ปกครองท้องที่ ในส่วนที่บัญญัติถึงการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตร
กำนัน ในท้องถื่นนั้น และให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตร
กำนัน พ้นจาก ตำแหน่งและหน้าที่เฉพาะในเขตท้องถื่นนั้นด้วย

๑ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทน โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

ในเขตเทศบาลตำบลใด ถ้าหมดความจำเป็นที่จะต้องมีตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หรือสารวัตรกำนัน ให้รัฐมนตรีประกาศยกเลิกตำแหน่งดังกล่าวในราชการกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕ ให้เทศบาลที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ คงมีฐานะเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ตามที่เป็นอยู่ แล้วแต่กรณีมีอำนาจหน้าที่และอยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ บรรดาเทศบัญญัติที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาลพุทธศักราช ๒๔๗๖ พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๑ และพระราชบัญญัติเทศบาลพุทธศักราช ๒๔๘๖ หรือโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น ให้คงใช้บังคับได้

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเทศบัญญัติดังกล่าวในวรรคก่อนไม่ชำระค่าปรับให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๐ วรรคท้ายแห่งพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับ

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้งเทศบาล

มาตรา ๗ เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น

มาตรา ๘ เมื่อมีการจัดตั้งเทศบาล ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่จัดตั้งเป็นเทศบาล

ในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อน วันที่จัดตั้งเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ปลัดเทศบาล และให้ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราว จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี

มาตรา ๙ เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

^๒ ความในมาตรา ๘ พรบ.เทศบาล(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๙ และ โดยมาตรา ๔ แห่ง พรบ.เทศบาล (ฉบับที่๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^๓ ความในมาตรา ๙ แห่ง พรบ.เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๕ พรบ.เทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๔๖

มาตรา ๑๐^๔ เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา ๑๑ เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา ๑๒^๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ การเปลี่ยนชื่อเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล ให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย

ในกรณีที่เป็นการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร ให้กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ในท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงเขตเป็นเทศบาลตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตที่ได้เปลี่ยนแปลงนั้นเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ ประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลใช้บังคับเป็นต้นไป

มาตรา ๑๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ท้องถิ่นซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้วอาจถูกเปลี่ยนแปลงฐานะหรือยุบเลิกได้โดยทำเป็นประกาศ กระทรวงมหาดไทย

ท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงฐานะตามความในวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพแห่งเทศบาลเดิมนับแต่วันที่ ได้ถูกเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นต้นไป บรรดาทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และสิทธิเรียกร้องของเทศบาลเดิม ให้โอนไปเป็นของเทศบาลใหม่ในขณะเดียวกันนั้น และบรรดาเทศบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่ก่อน แล้วคงให้ใช้บังคับต่อไป

ในการยุบเลิกเทศบาลให้ระบุถึงวิธีการจัดทรัพย์สินไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นด้วย

ส่วนที่ ๒

องค์การเทศบาล

มาตรา ๑๔^๖ องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี

^๔ ความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๔๓ เดิมถูกยกเลิก และความใหม่แทน โดยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^๕ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทน โดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^๖ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทนโดยมาตรา ๙ แห่ง พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

บทที่ ๑

สภาเทศบาล

มาตรา ๑๕^๗ สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวนดังต่อไปนี้

(๑) สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบสองคน

(๒) สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบแปดคน

(๓) สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คน

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมิได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับแก่กรณีที่ได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเพราะเหตุที่มีผู้ได้รับเลือกตั้งไม่ครบจำนวน ถ้าในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้นยังได้ไม่ครบจำนวนอีก ให้ถือว่าสภาเทศบาลนั้นประกอบด้วยจำนวนสมาชิก เท่าที่มีอยู่จนกว่าจะครบอายุของสภาเทศบาล เว้นแต่จะมีจำนวนสมาชิกไม่ถึงสองในสามของจำนวน ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๖^๘ สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระหรือมีการยุบสภา ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

สมาชิกสภาเทศบาลผู้เข้ามาแทนให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๘ สมาชิกสภาเทศบาลย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนในเขตเทศบาลนั้น และจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ

^๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน และ มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

^๘ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทนโดยมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๑๘ ทวิ^๙ (ยกเลิก)

มาตรา ๑๙^{๑๐} สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง เมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ หรือมีการยุบสภาเทศบาล
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- (๔) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง
- (๕) ขาดประชุมสภาเทศบาลสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๖)^{๑๑} กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ จตุทศ วรรคสาม

(๗) สภาเทศบาลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่าเป็นความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่เทศบาลหรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาเทศบาล โดยมีสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด เฝ้าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาเทศบาลพิจารณา และ มติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดเฝ้าที่มีอยู่ทั้งนี้ ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติ

(๘) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนน เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตาม กฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

^{๑๒}เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) หรือ (๖) หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลง ตาม (๔) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิข้อสงสัยหรือได้รับแจ้ง จากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตายหรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี ในกรณีที่มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนและไม่สามารถดำเนินการ สอบสวนกรณีตาม (๔) หรือ (๖) ให้แล้วเสร็จได้ ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัด อาจขยายเวลาการสอบสวนออกไปได้อีกไม่เกิน

^๙ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๐} ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทน โดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๑} ให้ยกเลิกความใน (๖) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๑๒} ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

สามสิบวัน ทั้งนี้ การดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยนั้นให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่มิเหตุตาม (๔) (๕) หรือ (๖) แต่ไม่กระทบ ต่อการดำเนินงานและการรับค่าตอบแทนที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีการประกาศคำวินิจฉัย ถ้าในขณะที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผล จากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกัน ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณีที่เป็นผลให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา นี้ ให้เป็นที่สุด

^{๑๓}ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงตาม (๘) พร้อมกันทั้งหมดให้ถือว่า เป็นการยุบสภาเทศบาล

มาตรา ๒๐ สภาเทศบาลมีประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล

^{๑๔}ประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลอยู่ในตำแหน่งจนครบอายุของสภาเทศบาล

มาตรา ๒๑ ประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล

รองประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่กระทำการแทนประธานสภาเทศบาลในเมื่อประธานสภาเทศบาลไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๒๒ ในเมื่อประธานและรองสภาเทศบาลไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกสภาเทศบาลเลือกตั้งกันเองเป็นประธานเฉพาะในคราวประชุมนั้น

มาตรา ๒๓ ให้กระทรวงมหาดไทยวางระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาลไว้

มาตรา ๒๔^{๑๕} ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสี่สมัย สมัยประชุมสามัญครั้งแรกและวันเริ่ม ประชุมสมัยสามัญประจำปีให้สภาเทศบาลกำหนด

^{๑๓} ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๑๔} มาตรา ๒๐ วรรคสอง ยกเลิกและใช้ความใหม่แทน โดยมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๕} ความในมาตรา ๒๔ ใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๖}ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลได้มาประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และให้ที่ประชุมเลือกประธาน สภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล

กรณีที่สภาเทศบาลไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ตามกำหนดเวลาในวรรคสอง หรือมีการประชุมสภาเทศบาลแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาเทศบาลได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล

สมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดไม่เกิน สามสิบวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

มาตรา ๒๕ โดยปกติให้ประธานสภาเทศบาลเป็นผู้เรียกประชุมสภาเทศบาลตามสมัยประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดประชุม

ในกรณีที่ยังไม่มีประธานสภาเทศบาล หรือประธานสภาเทศบาลไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดประชุม

มาตรา ๒๖ นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเทศบาล ประธานสภาเทศบาลก็ดี หรือนายกเทศมนตรีก็ดี หรือสมาชิกสภาเทศบาลมีจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งก็ดี อาจทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ขอให้เปิดประชุมวิสามัญ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ถ้าเห็นสมควรก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเรียกประชุม วิสามัญได้

สมัยประชุมวิสามัญให้กำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

มาตรา ๒๗^{๑๗} การประชุมสภาเทศบาล ต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๒๘ การลงมติวินิจฉัยข้อปรักันนั้น ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่จะมีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้

สมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากันให้ประธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้สภาเทศบาลประชุมปรึกษาหารือในเรื่องนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือ เรื่องที่ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือเรื่องการเมืองแห่งรัฐ

^{๑๖} ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๑๗} ความในมาตรา ๒๗ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๑)พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๓๐ การประชุมของสภาเทศบาลย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะ ที่จะได้กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล

เมื่อนายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาลรวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมร้องขอให้ทำการประชุมลับ ก็ให้ประธานสภาเทศบาลดำเนินการประชุมลับได้โดยไม่ต้องขอมติที่ประชุม

มาตรา ๓๑^{๑๔} ในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิก สภาเทศบาลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับการงานในหน้าที่ได้ แต่นายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีย่อมทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือประโยชน์สำคัญของเทศบาล

มาตรา ๓๒^{๑๕} สภาเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาล และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล เพื่อกระทำการกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาล

ในการตั้งคณะกรรมการวิสามัญตามวรรคหนึ่ง นายกเทศมนตรีมีสิทธิเสนอชื่อบุคคลผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิก เพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญได้ไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

คณะกรรมการที่สภาเทศบาลตั้งขึ้นตามวรรคหนึ่งจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

มาตรา ๓๒ ทวิ^{๑๖} ในกรณีกิจการ อันใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของเทศบาลหรือประชาชนในท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่หรือนายกเทศมนตรีอาจเสนอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในท้องถิ่นได้ และประกาศให้ประชาชนทราบ

การออกเสียงประชามติต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการขอปรึกษาความเห็นของประชาชนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกิจการสำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามวรรคหนึ่ง ซึ่งมีใช้เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย การออกเสียงประชามติที่เกี่ยวกับตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือคณะบุคคลใด คณะบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะจะกระทำมิได้

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติตามมาตรา^{๑๗} นี้ให้มีผลเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่สภาเทศบาลหรือนายกเทศมนตรีในเรื่องนั้น

^{๑๔} ความในมาตรา ๓๐ วรรคสอง ใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๕} ความในมาตรา ๓๒ ใช้ความใหม่นี้แทนโดยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๑๖} มาตรา ๓๒ ทวิเดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๓๓ การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๓๒ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ระเบียบการประชุมของคณะกรรมการให้ใช้ระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาลโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔^{๒๑} - (ยกเลิก)

มาตรา ๓๕ - (ยกเลิก)

บทที่ ๒ ^{๒๒}

(ยกเลิก)

มาตรา ๓๖

มาตรา ๓๗

มาตรา ๓๘

มาตรา ๓๙

มาตรา ๔๐

มาตรา ๔๑

มาตรา ๔๒

มาตรา ๔๓

มาตรา ๔๔

มาตรา ๔๕

มาตรา ๔๖

มาตรา ๔๗

^{๒๑} ความในมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๒๒} บทที่ ๒ คณะเทศมนตรี และมาตรา ๓๖ ยกเลิกโดยมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

บทที่ ๒ ทวิ^{๒๓}

นายกเทศมนตรี

มาตรา ๔๘ ทวิ^{๒๔} ให้เทศบาลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งซึ่ง มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๔๘ ตรี^{๒๕} - จัตวา (ยกเลิก)

มาตรา ๔๘ เบญจ^{๒๖} บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และ ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

มาตรา ๔๘ ฉ^{๒๗} (ยกเลิก)

มาตรา ๔๘ สัตต^{๒๘} นายกเทศมนตรีมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปีก็ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๔๘ อัฐ^{๒๙} นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสองคน

(๒) เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสามคน

^{๒๓} บทที่ ๒ ทวิเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๓

^{๒๔} ความในมาตรา ๔๘ ทวิถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๒๕ แห่ง พรบ.เทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๒๕} ความในมาตรา ๔๘ ตรี และมาตรา ๔๘ จัตวา ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๒๖ แห่ง พรบ.เทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๒๖} ความในมาตรา ๔๘ เบญจ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๒๗ แห่ง พรบ.เทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๒๗} ความในมาตรา ๔๘ ฉ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๒๘} ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

^{๒๙} ความในมาตรา ๔๘ อัฐ มาตรา ๔๘ นว และมาตรา ๔๘ ทศ ใช้ความใหม่โดยมาตรา ๓๑ พรบ.เทศบาล(ฉบับที่๑๒)พ.ศ. ๒๕๕๖

(๓) เทศบาลนคร ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสี่คน

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลได้ โดยในกรณีเทศบาลตำบลให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสองคน ในกรณีเทศบาลเมืองให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสามคน และในกรณีเทศบาลนครให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน

มาตรา ๔๘ นว^{๓๐} รองนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจ เว้นแต่การนับอายุและการนับระยะเวลาของคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นให้นับถึง วันแต่งตั้ง

มาตรา ๔๘ ทศ ก่อนนายกเทศมนตรีเข้า รับหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี

กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลหรือสภาเทศบาลถูกยุบตามมาตรา ๒๔ หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร นายกเทศมนตรีจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ เมื่อได้มีการเลือกประธานสภาเทศบาลแล้วให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาล เพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายโดยไม่มีการลงมติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเลือก ประธานสภาเทศบาล

การประชุมเพื่อแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรี ให้กระทำโดยเปิดเผยโดยนายกเทศมนตรีต้องจัดทำนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรแจกให้สมาชิกสภาเทศบาลทุกคนที่มาประชุมด้วย

หากนายกเทศมนตรีไม่สามารถแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้นายกเทศมนตรีจัดทำนโยบายแจ้งเป็นหนังสือส่งให้สมาชิกสภาเทศบาลทุกคนภายในเจ็ดวัน โดยให้นำวิธีการแจ้งคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่านายกเทศมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลแล้ว

ให้นายกเทศมนตรีจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาลเป็นประจำทุกปี

คำแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีและรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานให้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลด้วย

^{๓๐} ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๔๘ เอกาทศ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี หรือผู้ซึ่งนายกเทศมนตรีมอบหมายมีสิทธิเข้าประชุมสภาเทศบาลและมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๔๘ ทวาทศ สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ

ญัตติตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อประธานสภาเทศบาล และให้ประธานสภาเทศบาลกำหนดวันสำหรับการอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าห้าวันและไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่รับญัตติแล้ว แจ้งให้นายกเทศมนตรีทราบ

มาตรา ๔๘ เตรศ นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑)^{๓๑} กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย

(๒) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขาธิการนายกเทศมนตรี

(๔) วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๕) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น

มาตรา ๔๘ จตุทศ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขาธิการนายกเทศมนตรีต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑)^{๓๒} ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ใน การบริหารราชการแผ่นดินหรือตามนโยบายของรัฐบาล

(๒) รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ การพาณิชย์ของเทศบาลหรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้น นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หรือ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ การพาณิชย์ของเทศบาลหรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้นปฏิบัติกับบุคคลใน ธุรกิจการงานตามปกติ

^{๓๑} ความในมาตรา ๔๘ เตรศ วรรคหนึ่ง ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๓๒} ให้ยกเลิกความใน (๑) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๔๘ จตุทศ แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓)^{๓๓} เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่เทศบาลนั้น หรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ทั้งนี้ ไม่ว่า โดยทางตรงหรือทางอ้อม

^{๓๔}ให้นำความใน (๓) มาใช้บังคับแก่สมาชิกสภาเทศบาลด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๘ ปัญจทศ นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามวาระ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจ

(๕) กระทำการฝ่าฝืนตามมาตรา ๔๘ จตุทศ

(๖) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๒ ตรี

วรรคห้าหรือมาตรา ๗๓

(๗) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๘) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่า นายกเทศมนตรีไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) หรือ (๕) หรือ เมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าความเป็นนายกเทศมนตรีผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่านายกเทศมนตรีผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี ในกรณีที่มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนและไม่สามารถดำเนินการสอบสวน ให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจขยายเวลาการสอบสวนออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน ทั้งนี้ การดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๓๓} ให้ยกเลิกความใน (๓) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๔๘ จตุทศ แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๓๔} ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๔๘ จตุทศ แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๓๕}ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่านายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) หรือ (๕) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยนั้นให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้นายกเทศมนตรีผู้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มิเหตุตาม (๔) หรือ (๕) แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับค่าตอบแทน ที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีการประกาศคำวินิจฉัย ถ้าในขณะที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกันให้ผู้พ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณีที่เป็นการให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๗๓ ให้เป็นที่สุด

^{๓๖}ในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี

มาตรา ๔๘ โสฬส รอนายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง
- (๒) นายกเทศมนตรีมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ตาย
- (๔) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายกเทศมนตรี
- (๕)^{๓๗} ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ นว
- (๖) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ จตุทศ
- (๗) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๘) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสอบสวนและสั่งให้ออกจาก

ตำแหน่ง ตามมาตรา ๗๓

^{๓๘}ให้นำความใน (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) และ (๗) มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีด้วยโดยอนุโลม

^{๓๙}ให้นำความในมาตรา ๔๘ ปัญจทศ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรีด้วยโดยอนุโลม

^{๓๕} ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๔๘ ปัญจทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๓๖} ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๔๘ ปัญจทศ แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (ฉบับที่ ๑๔)

^{๓๗} ความในมาตรา ๔๘ โสฬส (๕) ยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓๔ แห่ง พรบ.เทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๓๘} ความในมาตรา ๔๘ โสฬส วรรคสองถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓๕ แห่ง พรบ.เทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) ๒๕๔๖

^{๓๙} ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๔๘ โสฬส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๔๕ สัตตรส ให้นายกเทศมนตรีควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาล

มาตรา ๔๖ อัญฐานร เทศบาลแบ่งส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักปลัดเทศบาล

(๒) ส่วนราชการอื่นตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

การกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักปลัดเทศบาลและส่วนราชการอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

มาตรา ๔๗ เอกณวีสติ ให้ปลัดเทศบาลคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาลรองจากนายกเทศมนตรี และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำ ของเทศบาล ให้ เป็นไปตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๔๘ วีสติ อำนาจหน้าที่ในการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย

ในกรณีที่นายกเทศมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกเทศมนตรีตามลำดับที่นายกเทศมนตรีจัดไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองนายกเทศมนตรีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดเทศบาลเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่งการอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่นายกเทศมนตรีจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือคำสั่งใด หรือ มติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นไม่ได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น นายกเทศมนตรีอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองนายกเทศมนตรีเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนนายกเทศมนตรีก็ได้ แต่ถ้ามอบให้ปลัดเทศบาลหรือรองปลัดเทศบาลปฏิบัติราชการแทน ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบ

การปฏิบัติราชการแทนนายกเทศมนตรีตามวรรคสาม ต้องกระทำภายใต้การกำกับดูแลและกรอบนโยบายที่นายกเทศมนตรีกำหนดไว้

มาตรา ๔๘ เอกวีสติ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และพนักงานเทศบาลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๘ ทวารวีสติ ถ้าในเขตเทศบาลใด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นเป็นการสมควรให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หรือหัวหน้า

ส่วนราชการในเขตเทศบาลนั้นมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการเปรียบเทียบคดีตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อได้เปรียบเทียบคดีได้แล้ว ให้รีบส่งบันทึกการเปรียบเทียบพร้อมด้วยสำนวนไปยังพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแห่งเขตท้องที่ซึ่งเทศบาลนั้นตั้งอยู่เพื่อดำเนินการต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๔๘ เตรีวสถิติ ^{๔๐}เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ให้มีประกาศ กระทรวงมหาดไทย ยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้ว ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน บรรดาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่เทศบาลตำบลใดมีทั้ง นายกเทศมนตรี และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่หรือกฎหมายอื่นในเขตเทศบาลตำบลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ จตุรัสติ ^{๔๑}เงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๔๘ ปัญจวิสถิติ ในกรณีที่บทบัญญัติมาตราใดในพระราชบัญญัตินี้ กล่าวถึงคณะเทศมนตรีให้หมายถึงนายกเทศมนตรี บทบัญญัติมาตราใดกล่าวถึงเทศมนตรีให้หมายถึงรองนายกเทศมนตรี เว้นแต่บทบัญญัติมาตราใดมีข้อความเป็นอย่างเดียวกันหรือขัดแย้งกันกับบทบัญญัติในบทนี้ ให้ใช้บทบัญญัติในบทนี้แทน

บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ประกาศ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น อ้างถึงนายกเทศมนตรีตามบทนี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งบทนี้

^{๔๐} ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๔๑} ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

ส่วนที่ ๓
หน้าที่ของเทศบาล

บทที่ ๑ เทศบาลตำบล

มาตรา ๔๙^{๔๒} (ยกเลิก)

มาตรา ๕๐^{๔๓} ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (๒) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (๒/๑)^{๔๔} รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว
- (๓) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (๕) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (๖)^{๔๕} จัดการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก
- (๗)^{๔๖} ส่งเสริมการพัฒนาศตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (๘)^{๔๗} บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๙) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

^{๔๘}การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ

^{๔๒} ความในมาตรา ๔๙ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๔๓} ความในมาตรา ๕๐ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๖ พ.ศ. ๒๕๑๕

^{๔๔} ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒/๑) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฉบับที่ ๑๔)

^{๔๕} ให้ยกเลิกความใน (๖) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

^{๔๖} ความในมาตรา ๕๐ (๗) ใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๔๗} ความในมาตรา ๕๐ (๘) (๙) ถูกเพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๔๘} มาตรา ๕๐ วรรคสอง เพิ่มเติมโดยมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

แผนพัฒนาเทศบาลการจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๕๑ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีน้ำสะอาดหรือน้ำประปา
- (๒) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (๓) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๔) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (๕) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๖) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๘) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (๙) เทศพาณิชย์

บทที่ ๒ เทศบาลเมือง

มาตรา ๕๒^{๔๙} (ยกเลิก)

มาตรา ๕๓^{๕๐} ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมือง มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐
- (๒) ให้มีน้ำสะอาดหรือน้ำประปา
- (๓) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (๕) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (๖) ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
- (๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

^{๔๙} ความในมาตรา ๕๑ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๕๐} ความในมาตรา ๕๓ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทนโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๗

- (๘) ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น
(๙)^{๕๑} จัดระเบียบการจราจร หรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่

ดังกล่าว

มาตรา ๕๔^{๕๒} ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๒) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (๓) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๔) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๕) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
- (๖) ให้มีการสาธารณสุข
- (๗) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (๘) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
- (๙) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับหการศึกษาและพลศึกษา
- (๑๐) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๑) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
- (๑๒) เทศพาณิชย์

บทที่ ๓

เทศบาลนคร

มาตรา ๕๕^{๕๓} - (ยกเลิก)

มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓
- (๒) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๓) กิจการอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

^{๕๑} ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๙) ของมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (ฉบับที่ ๑๔)

^{๕๒} ความในมาตรา ๕๔ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทนโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๑

^{๕๓} ความในมาตรา ๕๕ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๑)พ.ศ. ๒๕๔๓

(๔)^{๕๔} การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหารโรงแรมหรสพและสถาน บริการอื่น

(๕) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม

(๖) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

(๗) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง

(๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

มาตรา ๕๗ เทศบาลนครอาจจัดทำกิจการอื่น ๆ ตามมาตรา ๕๔ ได้

บทที่ ๓ ทวิ^{๕๕}

การทำการนอกเขตเทศบาลและการทำการร่วมกับบุคคลอื่น

มาตรา ๕๗ ทวิ เทศบาลอาจทำการนอกเขต เมื่อ

(๑) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตของตน

(๒) ได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขาภิบาล สภาจังหวัดหรือสภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และ

(๓) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มาตรา ๕๗ ตรี เทศบาลอาจทำการร่วมกับบุคคลอื่นโดยก่อตั้งบริษัทจำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด เมื่อ

(๑) บริษัทจำกัดนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค

(๒) เทศบาลต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินกว่าร้อยละห้าสิบของทุนที่บริษัทนั้นจดทะเบียนไว้ในกรณีที่มีหลายเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลหรือสุขาภิบาลถือหุ้นอยู่ในบริษัทเดียวกัน ให้นับหุ้นที่ถือหุ้นนั้นรวมกัน และ

(๓) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

การเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่เทศบาลถืออยู่ในบริษัทจำกัด ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ความใน (๑) และ (๒) ของวรรคหนึ่ง ไม่ใช้บังคับในกรณีที่บริษัทจำกัดที่เทศบาลร่วมก่อตั้งหรือถือหุ้นนั้น ไม่มีเอกชนถือหุ้นอยู่ด้วย

^{๕๔} ความในมาตรา ๕๖ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) ถูกเพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๕๕} ความในบทที่ ๓ ทวิ มาตรา ๕๗ ทวิ มาตรา ๕๗ ตรี ถูกเพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๕ แห่ง พรบ.เทศบาล (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๑

บทที่ ๔

สหการ

มาตรา ๕๘ ถ้ามีกิจการใดอันอยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปที่จะร่วมกันทำเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ก็ให้จัดตั้งเป็นองค์การขึ้นเรียกว่า สหการ มีสภาพเป็น ทบวงการเมือง และมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยผู้แทนของเทศบาลที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย การจัดตั้งสหการจะกระทำได้ก็แต่โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาซึ่งจะได้กำหนดชื่ออำนาจหน้าที่และระเบียบการดำเนินงานไว้

การยุบเลิกสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาโดยกำหนดวิธีการจัดทรัพย์สินไว้ด้วย

มาตรา ๕๙ สหการอาจได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และอาจกู้เงินได้ภายใต้บังคับมาตรา ๖๖ (๕) หรือ (๖)

ส่วนที่ ๔

เทศบัญญัติ

มาตรา ๖๐^{๕๖} เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมาย ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

(๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ

ในเทศบัญญัตินั้นจะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดเกินกว่าหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๑^{๕๗} เทศพาณิชย์ของเทศบาล ให้ตราเป็นเทศบัญญัติกิจการใดที่เทศบาลมีรายได้หรือผลพลอยได้อันเกิดจากการกระทำตามอำนาจหน้าที่จะไม่ตราเป็นเทศบัญญัติก็ได้

มาตรา ๖๑ ทวิ^{๕๘} ร่างเทศบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดย

(๑) นายกเทศมนตรี

(๒) สมาชิกสภาเทศบาล หรือ

^{๕๖} ความในมาตรา ๖๐ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทนโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๕)พ.ศ. ๒๕๑๑

^{๕๗} ความในมาตรา ๖๑ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทนโดยข้อ ๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๖ พ.ศ. ๒๕๑๕

^{๕๘} ความในมาตรา ๖๑ ทวิ ๖๑ ตีถูกเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓

(๓) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

ในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่าสองคนในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่าสองคน

ในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่าสองคน

มาตรา ๖๑ ตริ ร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าร่างเทศพาณิชย์หรือร่างเทศบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดเก็บ ยกเลิก ลดเปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อนหรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร

(๒) การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน หรือการโอนงบประมาณของเทศบาล

(๓) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้

(๔) การคลัง การงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การจ้าง และการพัสดุ

ในกรณีที่สงสัยว่าร่างเทศบัญญัติใดเป็นร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกเทศมนตรีให้ประธานสภาเทศบาลเป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา ๖๒ ^{๕๙} ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเทศบาลได้มีมติเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติใด ในกรณีเทศบาลตำบลให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาในกรณีเทศบาลเมืองและเทศบาลนครให้ประธานสภาเทศบาลส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา

ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้เสร็จและส่งคืนประธานสภาเทศบาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัตินั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว

^{๖๐} ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งนายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลคืนไปยังสภาเทศบาล และให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศ

^{๕๙} ความในมาตรา ๖๒ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๗ แห่ง พรบ.เทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๖๐} ความในมาตรา ๖๒ วรรคสาม ยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓๙ แห่ง พรบ.เทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

บัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ให้ประธานสภาเทศบาล
ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัดทราบต่อไป แต่ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อำนาจเทศบัญญัติคืน
จากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม
ของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

มาตรา ๖๒ ทวิ^{๖๑}- (ยกเลิก)

มาตรา ๖๒ ตรี^{๖๒} ในกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีหรือร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้ง
คณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการจำนวนสิบห้าคน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความ
ขัดแย้ง โดยแก้ไข ปรับปรุง หรือยืนยันสาระสำคัญในร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้น ทั้งนี้
ให้ยึดถือหลักเกณฑ์ตามระเบียบกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประโยชน์ของท้องถิ่นและ
ประชาชนเป็นสำคัญ

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งสภาเทศบาล เสนอจำนวนเจ็ดคน
และบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกซึ่งนายกเทศมนตรีเสนอจำนวนเจ็ดคน โดยให้แต่งตั้งภายใน
เจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติไม่รับหลักการ และให้กรรมการทั้งสิบสี่คนร่วมกันปรึกษาและ
เสนอบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการดังกล่าวภายใน
เจ็ดวันนับแต่วันที่กรรมการครบจำนวนสิบสี่คน

ในกรณีที่ไม่สามารถเสนอบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือประธานได้ภายใน
กำหนดเวลาตามวรรคสอง หรือกรรมการหรือประธานกรรมการไม่ปฏิบัติ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่
ได้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกเทศมนตรีรองนายกเทศมนตรีเลขานุการ
นายกเทศมนตรีที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และมีได้เป็นสมาชิกขึ้นทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือ
ประธานกรรมการดังกล่าวให้ครบจำนวน

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณาร่างเทศบัญญัติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่
วันที่แต่งตั้งประธานคณะกรรมการในคราวแรกแล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่
คณะกรรมการไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ประธาน
คณะกรรมการรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว และรายงานต่อผู้ว่าราชการ
จังหวัด

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการหรือประธาน
กรรมการในวรรคสี่ให้นายกเทศมนตรีโดยเร็วแล้วให้นายกเทศมนตรีเสนอร่างเทศบัญญัติดังกล่าว

^{๖๑} ความในมาตรา ๖๒ ทวิ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๖๒} ความในมาตรา ๖๒ ตรี ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่๑๒) พ.ศ.
๒๕๔๖

ต่อสภาเทศบาล ตามมาตรา ๖๑ ทวิ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด หากนายกเทศมนตรีไม่เสนอร่างเทศบัญญัตินั้นต่อสภาเทศบาลภายในเวลาที่กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อส่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๖๒ จัดว่า^{๖๓} ให้สภาเทศบาล พิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๖๒ ตี วรคห่า ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติจากนายกเทศมนตรี หากสภาเทศบาลพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดหรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราเทศบัญญัตินั้นให้ร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณที่แล้วไปพลางก่อน ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล

ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของ สภาเทศบาล การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกมีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายจะกระทำมิได้

มาตรา ๖๓ นอกจากที่ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นเทศบัญญัตินั้นให้ใช้บังคับได้เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้วเจ็ดวัน เว้นแต่กรณีฉุกเฉิน ถ้ามีความระบุมไว้ในเทศบัญญัตินั้นให้ใช้บังคับทันที ก็ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖๔ ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาเทศบาลให้ทันท่วงทีมิได้ คณะเทศมนตรีอาจออกเทศบัญญัติชั่วคราวได้เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด และเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้ว ก็ให้ใช้บังคับได้

ในการประชุมสภาเทศบาลคราวต่อไปให้นำเทศบัญญัติชั่วคราวนั้นเสนอต่อสภาเทศบาลเพื่ออนุมัติถ้าสภาเทศบาลอนุมัติแล้ว เทศบัญญัติชั่วคราวนั้นก็เป็เทศบัญญัติต่อไป ถ้าสภาเทศบาลไม่อนุมัติเทศบัญญัติชั่วคราวนั้นเป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบถึงกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้เทศบัญญัติชั่วคราวนั้น

คำอนุมัติและไม่อนุมัติของสภาเทศบาลที่กล่าวนี้ ให้ทำเป็นเทศบัญญัติ

^{๖๓} มาตรา ๖๒ จัดว่า เพิ่มเติมโดยมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

ส่วนที่ ๕

การคลังและทรัพย์สินของเทศบาล

มาตรา ๖๕ งบประมาณประจำปีของเทศบาลต้องตราขึ้นเป็นเทศบัญญัติ ถ้าเทศบัญญัติงบประมาณออกไม่ทันปีใหม่ให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลาง ถ้าในปีใดจำนวนเงินซึ่งได้รับอนุญาตไว้ ตามงบประมาณปรากฏว่าไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีก็ดี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายรับหรือรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีก็ได้ ให้ตราขึ้นเป็นเทศบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

มาตรา ๖๖^{๖๔} เทศบาลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

- (๑) ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (๒) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (๓) รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล
- (๔) รายได้จากการสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์
- (๕) พันธบัตร หรือเงินกู้ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (๖) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ
- (๗) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๘) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- (๙) รายได้อื่นใดตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

การกู้เงินตาม (๖) เทศบาลจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากสภาเทศบาลและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้ว

มาตรา ๖๗^{๖๕} เทศบาลอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

- (๑) เงินเดือน
- (๒) ค่าจ้าง
- (๓) เงินตอบแทนอื่น ๆ
- (๔) ค่าใช้สอย
- (๕) ค่าวัสดุ
- (๖) ค่าครุภัณฑ์
- (๗) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ

^{๖๔} ความในมาตรา ๖๖ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทนโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๒)พ.ศ. ๒๔๙๘

^{๖๕} ความในมาตรา ๖๗ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทนโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

(๘) เงินอุดหนุน

(๙)^{๖๖} รายจ่ายอื่นใดที่จำเป็นต้องจ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามข้อผูกพัน หรือรายจ่ายตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

^{๖๗}การจ่ายเงินของเทศบาลตามวรรคหนึ่งหรือการนำเงินของกิจการที่เทศบาลเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้น ไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาล จะกระทำได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีข้อตกลงหรือความร่วมมือกับหน่วยงานในต่างประเทศหรือการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยหน่วยงานของรัฐที่กำหนดให้มีการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๖๗ ทวิ^{๖๘} การจ่ายเงินตามมาตรา ๖๗ (๘) และการจ่ายเงินเพื่อการลงทุนเทศบาล จะกระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาเทศบาลและผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติแล้ว

มาตรา ๖๗ ตริ การจ่ายเงินตามมาตรา ๖๗ (๙) ถ้าเป็นการชำระหนี้เงินกู้เมื่อถึงกำหนดชำระเทศบาลจะต้องชำระเงินกู้คืนจากทรัพย์สินของเทศบาลไม่ว่าจะตั้งงบประมาณรายจ่ายประเภทนี้ ไว้หรือไม่

มาตรา ๖๘^{๖๙} การจ่ายเงินค่าตอบแทนแก่ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล และการจ่ายเงินค่าเบี้ยประชุมแก่กรรมการที่สภาเทศบาลแต่งตั้งขึ้นให้เป็นไประเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๖๙ ให้กระทรวงมหาดไทยตราระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการคลังรวมตลอดถึงวิธีการงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุและการจ้างเหมาขึ้นได้

มาตรา ๗๐ โดยปกติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจัดให้มีการตรวจสอบการคลัง การบัญชี หรือการเงินอื่น ๆ ของเทศบาลปีละครั้ง

^{๖๖} ให้ยกเลิกความใน (๙) ของมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕

^{๖๗} ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๖๘} ความในมาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตริถูกเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๔)พ.ศ. ๒๕๐๕

^{๖๙} ความในมาตรา ๖๘ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

ส่วนที่ ๖^{๗๐}

การกำกับดูแล

มาตรา ๗๑ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้นให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ในการนี้ให้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำหรือตักเตือนเทศบาล และตรวจสอบกิจการ ธุรกรรม และเอกสาร หรือสถิติใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจง หรือสอบสวนก็ได้

อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคหนึ่ง และตามมาตรา ๑๙ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๔๘ ปัญญาทศ วรรคสองและวรรคสาม สำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนสำหรับเทศบาลที่อยู่ในอำเภอนั้น โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้อำนาจหน้าที่ไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๗๒^{๗๑} เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตามมาตรา ๗๑ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง เห็นว่าการปฏิบัติการของเทศบาลเป็นไปในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ในการชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าว หรือในกรณีเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนการกระทำหรือให้ระงับการปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้ก็ได้ และในกรณีที่สั่งเพิกถอนหรือระงับ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ได้รับคำสั่ง มีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งดังกล่าว โดยในกรณีนายอำเภอมีคำสั่งให้อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี วินิจฉัยเป็นประการใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗๓ เมื่อความปรากฏโดยมีหลักฐานตามสมควรต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง ว่านายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี

^{๗๐} พระราชบัญญัติเทศบาลแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ยกเลิกชื่อของส่วนที่ ๖ การควบคุมเทศบาล และความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^{๗๑} พระราชบัญญัติเทศบาลแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประธาน สภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลผู้ใด จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตาม
ตามอำนาจหน้าที่อันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วย
อำนาจหน้าที่หรือประพฤติดนฝ่ายความสงบเรียบร้อย หรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้นายการ
จังหวัดหรือนายอำเภอที่สั่งการ ตามมาตรา ๗๒ ให้ผู้นายการจังหวัดหรือนายอำเภอดำเนินการ
แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยพลัน และให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้แล้วเสร็จ
ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จได้ภายใน
กำหนดเวลา ตามวรรคหนึ่ง ผู้นายการจังหวัดหรือนายอำเภออาจขยายเวลาการสอบสวนออกไป
ได้อีกไม่เกินสามสิบวัน

เมื่อนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภา
เทศบาล ผู้ใดถูกตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว ผู้นายการจังหวัดหรือนายอำเภอจะสั่งให้ผู้นั้นหยุด
ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรอฟังผลการสอบสวนก็ได้ หากเห็นว่าการคงอยู่ในหน้าที่ของผู้นั้นต่อไปอาจเกิด
การเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะจะเป็น
อุปสรรคต่อการสอบสวน หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏ
ขึ้นโดยชัดแจ้ง ทั้งนี้ หากผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมิได้พ้น
จากตำแหน่งไปก่อน ให้ผู้นายการจังหวัดหรือนายอำเภอสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ และให้
ผู้นั้นได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใดในช่วงที่หยุดปฏิบัติหน้าที่โดยถือ
เสมือนว่าผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจาก
ตำแหน่งไปก่อนปรากฏผล การสอบสวนดังกล่าว การจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิ
ประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง

การอุทธรณ์คำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสาม ให้ผู้ที่ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ได้
ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งดังกล่าว โดยในกรณีนายอำเภอมีคำสั่งให้อุทธรณ์ต่อผู้นายการ
จังหวัด และกรณีผู้นายการจังหวัดมีคำสั่งให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้นายการจังหวัดต้องวินิจฉัยให้
แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
หรือผู้นายการจังหวัด แล้วแต่กรณี วินิจฉัยเป็นประการใดให้ผู้นายการจังหวัดหรือนายอำเภอ
และผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
หรือผู้นายการจังหวัดให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗๓/๑^{๗๒} เมื่อผลการสอบสวนตามมาตรา ๗๓ ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกสอบสวน ถ้าเป็นการดำเนินการสอบสวนของนายอำเภอให้นายอำเภอรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง ถ้าเป็นการดำเนินการสอบสวนของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณา และสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี โดยในคำสั่งดังกล่าวให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้มีผลตั้งแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งแต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับคำตอบแทนที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีคำสั่งนั้น ถ้าในขณะที่มีคำสั่งดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกัน ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และให้ถือว่าวันที่สั่งให้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับรายงาน

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นควรให้มีการสอบสวน เพิ่มเติมจากรายงานตามวรรคหนึ่ง จะสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมก่อนสั่งการก็ได้ ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติม ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องสั่งการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการสอบสวนเพิ่มเติมขึ้น

คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗๔^{๗๓} เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อยุบสภาเทศบาลก็ได้

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือกรณีอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจยุบสภาเทศบาลและให้แสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย

^{๗๒} พระราชบัญญัติเทศบาลแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^{๗๓} ความในมาตรา ๗๔ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทนโดยมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ ๑๐)พ.ศ.๒๕๕๒

เมื่อมีการยุบสภาเทศบาลหรือถือว่ามีสภาเทศบาลตามพระราชบัญญัติ^{๗๔} ให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลขึ้นใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลภายในสี่สิบห้าวัน

มาตรา ๗๕^{๗๔} – (ยกเลิก)

มาตรา ๗๕ ตริ^{๗๕} กรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

กรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๗๕ จัตวา นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๗๕ ตริ กรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่คดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

เมื่อกรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจแต่งตั้งผู้อื่นแทนได้

กรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลผู้ได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคก่อน อยู่ในตำแหน่งตามวาระเท่าผู้ที่ตนแทน

มาตรา ๗๕ เบญจ ในการประชุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาการเทศบาล ถ้าประธานกรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลที่มาประชุมเลือกกรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๗๕ ฉ การประชุมทุกคราวต้องมีกรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

^{๗๔} พระราชบัญญัติเทศบาลแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^{๗๕} ความในมาตรา ๗๕ ตริ และมาตรา ๗๕ จัตวา มาตรา ๗๕ เบญจ มาตรา ๗๕ ฉ เพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๖ ให้สมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีแห่งเทศบาลที่ได้จัดตั้งอยู่แล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ พ้นจากตำแหน่ง และให้ดำเนินการเลือกตั้งและแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลใหม่ ภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ แต่ให้คณะเทศมนตรีที่พ้นจากตำแหน่ง ดำเนินกิจการในหน้าที่ของคณะเทศมนตรีต่อไปจนกว่าคณะเทศมนตรีที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ เว้นแต่เทศบาลใดรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้สั่งแต่งตั้งเจ้าพนักงานเท่าจำนวนคณะเทศมนตรีแห่งเทศบาลนั้นเข้าดำเนินการแทนก็ให้คณะเทศมนตรีนั้นพ้นจากหน้าที่

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๗๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือระเบียบข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป.พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี